

දේශනයේ දෙවැනි කොටසින් ආරම්භ වන පරීක්ෂණපර්යාය සහ උපරිහාපර්යායෙහි කොටසක්ද (22වන පිටුව,) මෙම නැටියේ දෙවරක්ම නැටිගතවී තිබේ. මේ අනුව 22 - 30 පිටු දෙවරක් දක්වා ඇත.

පරීක්ෂණපර්යාය 1.10.51 හිදී (38වන පිටුව,) එක්වරම නතරවී 22-30 පිටුවල දක්වා ඇති කොටස නැවතත් කියැවේ.

38 - 46 පිටුවල එම කොටසම නැවත වරක් නැටියේ පරිදිම මෙහි දක්වා ඇත. අවසාන පරීක්ෂණ පර්යාය ඇත්තේ 37 - 38 පිටුවල සුලු කොටසක් පමණි.

කෙසේ වුවද මෙම නැටියේ අවසානයේ සිට පරීක්ෂණපර්යාය අවසන්වනතෙක් පාලියෙන් මෙහි දැක්වීමි.

සල්ලේබ සූත්‍රය.

පූජ්‍ය පිටිගල ගුණරතන ස්වාමීන් වහන්සේ. ඔස්ට්‍රේලියාවේ මෙල්බර්න් නුවරදී පවත්වන ලද දේශනය.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

- එවං මෙ සූතං එකං සමයං භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අපි බො ආයස්මා මහාචූඤ්ඤා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වූට්ඨිතො යෙන භගවා තෙතූපසඬකම්. උපසඬකම්භවා භගවත්තං අභිවාදෙභවා එකමත්තං නිසිදි. එකමත්තං නිසිත්තො බො ආයස්මා මහාචූඤ්ඤා භගවත්තං එතදවොච :

ශ්‍රද්ධා බුද්ධි සම්පන්න ගුණ බර කාරුණික පින්වත්ති, අද දවසේ ඔස්ට්‍රේලියාවේ මෙල්බර්න් නුවර මේ පූජ්‍ය ස්ථානය තුළ සිදු කරන මේ ශාක්‍යමුණි මහා විහාරය තුළ සිදුකරන මේ අද දවසේ සිල භාවනා වැඩ සටහනේ දී, අපි වෙනදා කරන සාමාන්‍ය දින වර්ෂාව වෙනසකට පත්කරමින් සූත්‍ර දේශනාවක් සිට කිරීම යෝග්‍යයයි සුදුසුයැයි කරන ලද ආරාධනාව අනුව අපි ඒ සඳහා ඒ ආරාධනාවට අනුව ම මජ්ඣිම නිකායේ මූල පණ්ණාසකයේ එන සල්ලේබ සූත්‍ර දේශනාව මේ මොහොතේ දේශනා කිරීම සඳහා තෝරා ගන්නා.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළ තථාගත ධර්මය, සූත්‍ර, විනය, අභිධම්මි කියල පිටකත්‍රයකට, පිටක තුනකට බෙදෙනවා. ධර්මස්කන්ධ වශයෙන් සැලැකුවොත්, සූත්‍ර පිටකයට ධර්මස්කන්ධ 21000කුත්, විනය පිටකයට ධර්මස්කන්ධ 21000කුත්, අභිධම්ම පිටකයට ධර්මස්කන්ධ 42000කුත්, සුවාසු දහසක් ධර්මස්කන්ධය බෙදී යනවා. එයින් සූත්‍ර පිටකය හැටියට කරන දේශනාවන් ප්‍රථම සඩ්ගායනාවේදී දිස නිකාය, මජ්ඣිම නිකාය, සංයුත්ත නිකාය, අඬගුත්තර නිකාය, බුද්දක නිකාය, කියන කොටස් පහකට බෙදා වෙන් කළා.

අද අපි තෝරාගන්න සූත්‍රය ඇතුළත් වෙන්නේ, ඒ සූත්‍ර පිටකයේ මජ්ඣිම නිකාය කියන කොටසට අයත්වෙන සූත්‍ර ධර්ම අතරට යි.

මජ්ඣිම නිකාය, මූල පණ්ණාසකය, මජ්ඣිම පණ්ණාසකය, උපරි පණ්ණාසකය කියල කොටස් තුනකට බෙදල තියෙනවා. මූල පණ්ණාසකය කියල කියන්නේ මූල් සූත්‍ර පණ්ණාසි. මජ්ඣිම පණ්ණාසකය කියල කියන්නේ මැද සූත්‍ර පණ්ණාසි. උපරි පණ්ණාසකය කියල කියන්නේ අවසාන සූත්‍ර පණ්ණාසි. සූත්‍ර එකසියපණහකට නො අඩු ගණනක් මේ මජ්ඣිම නිකායේ සූත්‍ර දේශනාවන් අතරේ දකින්නට ලැබෙනවා. ඒ අනුව මූල් සූත්‍ර පණ්ණාසිට ඇතුලත් මූල පණ්ණාසකයට යි මේ සල්ලේබ් සූත්‍රය ඇතුලත් වෙන්නේ.

සල්ලේබ් කියන වචනයේ තේරුම කෙලෙස් නැසීම. "සල්ලේබ් ප්‍රතිපදාව" හැටියට යි මේ සූත්‍ර ධර්මය දේශනා කරන්නේ, කෙලෙස් නසන ප්‍රතිපදාව.

මේ සූත්‍ර ධර්මය මතුපිටින් කියවාගෙන යනකොට, හරි සරල බවක් තියෙනවා. ඒත් බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ දේශනාව නිමා කරන්නේ, මේ සූත්‍රය අවසානයේ දක්වන්නේ, මහා සමුද්‍රය යම් සේ ගැඹුරුද, එමෙන් ම, මේ සූත්‍ර දේශනාවද ගැඹුරුයි කියලයි. ඉතින් ඒ තියෙන තරමක් ගැඹුර දක්වන්නට අපි අපොහොසත් වෙට්ටි. ඒත් යම් පමණකින් ඒ සූත්‍ර දේශනාව තුල එන අදහස අපගේ ජීවිතවලට ගැලපෙන ආකාරයෙන් යම් අදහසක් ඇතිකර ගන්නට අපට බොහෝ උපකාර වෙට්ටි මේ සූත්‍ර දේශනාව.

මේ දේශනාව සිදු වෙන්නේ සැවැත්තුවර ජේතවනාරාමයේ දි යි. සැවැත්තුවර ජේතවනාරාමයේ දි දේශනා වෙන මේ තථාගත ධර්මය, මතකයේ ධාරනයේ තබා ගෙන සිට, ඔබට මට ඒ ධර්මය සුරක්ෂිත කරල දුන්නේ, ධර්ම භාණ්ඩාගාරික, ආනන්ද මාහිමියන් වහන්සේ යි. ඉතින් උන්වහන්සේට ගෞරව වේවා, උපහාර වේවා කියල, අපි මේ වෙලාවේ සිතිවිලි මාත්‍රයක් වත් පහල කර ගැනීම වටිනවා. උන්වහන්සේ ගේ ධරාණයේ නො තිබෙන්න, මෙ දේශනාව අපට අහිමි වී යන්න තිබුණා. උන්වහන්සේ ඒ සියල්ල මතකයේ, ධාරණයේ තබාගෙන ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවේදි ඉදිරිපත් කරලා ඒවා මනාකොට, මහා කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ, ඒ ධර්මය සුරක්ෂිත කොට තැබූ නිසා අපට ඒ ධර්මය ආරක්ෂා වුනා, අපට ඒ ධර්ම දායාදය ලැබුණා.

මාතලේ අලුවිහාරය දක්වා, වලගම්බා සුගය දක්වා, ඒ ත්‍රිපිටක ධර්මය පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට කට පාවමෙන් පවත්වාගෙන ආවේ. මුඛ පරම්පරාවෙනුයි, ධර්මය රැකගෙන ආවේ. පලමුවෙනි වතාවට ත්‍රිපිටකය ග්‍රන්ථාරූඪ වෙන්නේ වලගම්බා සුගයේ මාතලේ අලුවිහාරයේ දි යි. එසේ තල්පත්වල ලියැවුණු ඒ තථාගත ධර්මය බොහෝ කාලයක් ලංකාවේ, ලෝකයේ ස්ථාන කිහිපයක පමණක්, ඒ ත්‍රිපිටක ධර්මය තිබුණත් සාමාන්‍ය ගිහි පැවිදි දෙනාට කියවගන්න තරම් ත්‍රිපිටක ධර්මයක් නො තිබුණු අවධියක 2500 සම්බුද්ධ ජයන්තියත් සමග උදා වූ බෝධි ප්‍රබෝධයේ ප්‍රතිඵලයක් වූනා ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මණ්ඩලය පත්කිරීම.

ඒ අනුව එදා එවකට වැඩ සිටිය මහෝත්තමයන් වහන්සේලා කෝදාගොඩ ඥානාලෝක මාහිමියන්, කපුගම ලංකානඳ මහානායක භාමුදුරුවෝ, අපේ මඩිනේ මහානායක භාමුදුරුවෝ ආදී ඒ මහා සඩ්ධර්මයන් ඒ සඳහා උදව් උපකාර වෙමින් අද අපිට මේ පරිහරණය කරන්නට තියෙන බුදු ජයන්ති පොත් මාලාව නිපදවෙව්වා. තැනින් තැන විසිරී තිබුණු ඒ ධර්මය එක් තැන් කර ගන්නා. ඉතින් උන්වහන්සේලාටත්, ඒ සඳහා උපකාර කළ සෑම දෙනාටත් අපි මේ අසන හැම ධර්මයකදීම පින් අයිති වෙනවා, පින් සිඬ වෙනවා, ඒ ධර්මය අපට ලබලා දුන්නාට.

කෙසේ නමුත්, බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයේ වැඩ ඉන්න අවධියේ දිනක් වූඳ භාමුදුරුවෝ දහවල් පිණිඬපානයෙන් යැපිලා, ධ්‍යානයට, භාවනාවට සමවැදුනා. ධ්‍යානයේ, භාවනාවේ බොහෝ වේලාවක් යෙදිලා, සවස් කළ ධ්‍යානයෙන් අවදි වෙලා, බුදුරජාණන් වහන්සේ ලගට ගිහිල්ලා, උන්වහන්සේ සමග කරන සාකච්ඡාවකුයි මේ දේශනාවේදී සඳහන් වෙන්නේ. උන්වහන්සේ අසන විමසන ප්‍රශ්නයකට අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ, වූඳ භාමුදුරුවන් මූලික කරගෙන මේ සූත්‍ර දේශනාව සිඬ කරන්නේ. එහිදී උන්වහන්සේ බුදුරජාණන් වහන්සේ සමග සාකච්ඡා කරද්දී, කතාබහ කරද්දී, මෙසේ දේශනා කරනවා :

- යා ඉමා භත්තෙ අනෙකච්ඡිනා දිට්ඨියො ලොකෙ උප්පජ්ජන්ති අත්තවාදපට්ඨසංයුත්තා වා ලොකවාදපට්ඨසංයුත්තා වා, ආදිමෙව නු බො භත්තෙ භික්ඛුනො මනසි කරොතො එවමෙතාසං දිට්ඨිතං පහාතං හොති? එවමෙතාසං දිට්ඨිතං පට්ඨිස්සග්ගො හොතිති?

ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මේ ලෝකයේ නානාවිධවූ දෘෂ්ඨිවාද උපදිනවා. ආත්මවාද, ලොකවාද, අත්මවාද කියල කියන්නේ පංචස්කන්ධයේ පංචඋපාදානස්කන්ධය ඇසුරුකොට උපදනා විසි ආකාර සක්කාය දිට්ඨියයි.

රූපං අත්තතො සමනුපස්සති, රූපවත්තානං වා අත්තානං, අත්තති වා රූපං, රූපස්මිං වා අත්තානං,

වෙදනා අත්තතො සමනුපස්සති, වෙදනාවත්තානං වා අත්තානං, අත්තති වා වෙදනා, වෙදනාස්මිං වා අත්තානං.

මේ විදියෙන් එක එක ස්කන්ධයක් සතර ආකාරයෙන් ස්කන්ධ පහ විසි ආකාරයක දෘෂ්ඨියක් බවට පත්වෙනවා. එය ශාස්ත්‍ර දෘෂ්ඨි, උච්චේද දෘෂ්ඨි කියන බෙදීමකටත් ලක්වෙනවා.

රූපං අත්තතො සමනුපස්සති, වෙදනා අත්තතො සමනුපස්සති, සංඥා අත්තතො සමනුපස්සති, සංඛාරෙ අත්තතො සමනුපස්සති, විඤ්ඤාණං අත්තතො සමනුපස්සති කියන මේ පහ උච්චේද දෘෂ්ඨිය හැටියටත්, සෙසු පහලොව ම ශාස්ත්‍ර දෘෂ්ඨිය හැටියටත්, දක්වනවා.

තවත් ලෝකයේ තියෙන දෘෂ්ඨි වාදයක් නමා ලෝක වාදය. ලෝකයක් ඇත, ලෝකයක් නැත, ලෝකය අත්තවත්ය, ලෝකය අත්තවත්තය, ලෝකයේ කෙළවරක් ඇත, ලෝකයේ කෙළවරක් නැත. සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදිනවා, සත්ත්වයා මරණින් මත්තේ උපදින්නේ නෑ, මේ ආදී වශයෙන් ඇතිවෙන ලෝකවාද. මේ සියලු දෘෂ්ඨි වාද, ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ස්වාමීනි මේ සාසනයෙහි

පළමුකොට ම පහළවෙන, විදහිනා මනසිකාරයේ දී, යෝනියොමනසිකාරයේ දී ම, මේ සියලු දෘෂ්ඨිත් ප්‍රභාණය වෙනවා. පළමු යෝනියොමනසිකාරයේ දී ම මේ සියලු දෘෂ්ඨිත් ප්‍රභාණය වෙනවා. මේ සියලු දෘෂ්ඨිවාද දුරු වෙනවා, බැහැර වෙනවා.

මේ කරන දේශනාව තුළ මහා වුඤ්ඤාදුරුවෝ පැහැදිලි කරන්නේ, මාගීයට පිටියෙන මොහොත.

දැන් යෝනියොමනසිකාරය පිළිබඳව අපි මේ මාස පහ හය ඇතුළත බොහෝ වාරවල කතා කළා. මෙන්න මේ යෝනියොමනසිකාරය යම් මොහොතක අපිට නිවැරදිව ම හසුරුවන්න පුළුවන් වුනොත්, නිවැරදිව ම, නිවැරදි තැනින් ම, හසුකරගන්න පුළුවන් වුනොත් ඒ මෙතෙහිවෙන පළමුවෙනි මොහොතේ ම, වුඤ්ඤාදුරුවෝ දේශනා කරනවා, ඒ කියපු ආත්මවාද, ලෝකවාද, සියල්ල ම දුරුවෙනවා, ප්‍රභාණය වෙනවා කියල.

එතකොට ගැටලුවක් ඇතිවේවි, අපි යෝනියොමනසිකාරය හැටියට හඳුනාගෙන තියෙන්නේ මොකක්ද කියල. ඒකෙ මොකක්ද අඩුවක් තියෙන්නේ?

අපි ඒ පිළිබඳව පුංචි උදාහරණයක් අරගෙන බැලුවොත්, අපි ඉවත බලාගෙන, අහක බලාගෙන ඉන්න කෙනෙකුට, දකුණු පැත්ත බලාගෙන ඉන්න කෙනෙකුට, වම් පැත්තෙ තියෙන දෙයක් ගැන කියල වැඩක් නෑ. ඔහුගේ අවධානය තියෙන්නේ, ඇස් දෙක යොමුවෙලා තියෙන්නේ දකුණු පැත්තට නම්, අපි වම් පැත්තට ඇඟිල්ල දික් කර කර අර පැත්ත බලන්නකො ලස්සන, කිය කිය ඒ පැත්ත බලාගෙන කිව්වට, ඔහු බලන්නෙ දකුණු පැත්ත නම්, අපි කියන දේයි, ඔහු බලන පැත්තයි දෙකක්.

ඒ නිසා මෙන්න මේ වගේ අවස්ථාවලදි අපි සාමාන්‍යයෙන් ලෝකයේදි පුංචි උපක්‍රමයක් භාවිතා කරනවා. අපිට යම් තැනක් නිවැරදිව, නිශ්චිතව පෙන්නන්න ඕනෑ නම්, අපි එක වරට ම ඒ නිවැරදි ම තැන ම, නිශ්චිත ම තැන ම පෙන්නන්න යන්නෙ නෑ. ඒක අමාරුයි. අපි එහෙම බලන කෙනාට කියනවා, මෙන්න මේ පැත්තට හැරෙන්න. දැන් අර වැරදි පැත්තම බලාගෙන හිටපු එක්කෙනාට කියනා, මේ පැත්තට හැරෙන්න, කියලා. දැන් ඔන්න එයා ටිකක් නිවැරදි වුනා. වැරදි පැත්ත බලාගෙන හිටපු එක්කෙනා හරි පැත්තට හැරුනා.

හරි පැත්ත බලාගන්නට පස්සෙ අපි කියනවා, 'පේනවද අර පැත්තෙ අර කන්දක් පේනවා' ඔන්න තවත් රළු තැනක් පෙන්නනවා. එතකොට එයා කියනවා, 'ඔවු මට දැන් පේනවා. කන්දක් පේනවා'. 'ඒ කන්ද මුදුනේ ගල් පච්ඡයක් පේනවද?' ඔන්න තවත් ඊට වඩා ටිකක් රළු අඩු යම් වස්තුවක් පෙන්නනවා. එයා බලල බලල කියනවා, 'ඔව් මට පෙනෙනවා. කළු ගලක් පේනවා කන්ද උඩ.'"

ඊළගට අපි කරන්නේ, 'ඒ කළු ගල ලගින් දකුණු පැත්තට තියෙන ලොකු ගහක් පෙනෙනවද? අතු පතර විහිදුනු ගහක් පෙනෙනවද?' 'ඔවු, පේනවා මට'.

දැන් ඔන්න තවත් රළු, ඒත් අයිට වඩා සියුම් තැනකට ඔහුගේ අවධානය යොමු කළා.

ඊළඟට අපි කියනවා, 'ඒ ගහේ වම් පැත්තට ගිය අත්තක් පෙනෙනවද?' ඔන්න එයාට ගහේ එක කොටසකට අවධානය යොමු කරවනවා. 'වම් පැත්තට ගිය අත්තක් පෙනෙනවද?' 'පෙනෙනවා'.

ඊළඟට අපි අහනවා, 'අන්න ඒ අත්ත කෙළවරෙන් ටිකක් ඇත බලන්න'. අන්න දැන් අර හරි තැන පෙන්වන්න ඕන වුනහම, ඒ ක්‍රියාව අපි අරගෙන ආපු පිළිවෙලක් තිබුණ හේ.

දැන් එක පාරටම, 'අන්න අත්ත බලන්න' කියල කිව්වට කවදාවත් අර නොදන්න, නොදැක්ක කෙනාට ඒ කියපු තැන බලන්න බැහැ. දැන් අපි එයාගේ අවධානය ටික ටික අරගෙන ඇවිල්ලා අර අත්තක් පෙන්වලා - ඒත් පෙන්වන්න ඕන තැන හෙවෙයි මේ. පෙන්වන්න ඕන තැන තාම පෙන්වුවේ නැ. - ඔක්කොම අවසානයට අරගෙන කියනවා, 'අන්න ඒ අත්ත කෙළවරේම බලන්න ටිකක් එහාට' කියල. අන්න එතකොට බලන්න ඔන, පෙන්වන්න ඕන උත්සාහ කළ දේ ජේන්න වෙනවා. යමෙකු, සන්තූරුෂයෙකු යමක් පෙන්වන්න හැදුව නම් ඒ පෙන්වන්න උත්සාහ කළ දේ දැනුයි පෙන්වුවේ. එතෙක් පෙන්වපු දේවල් හිස් නැ. හරි දේ දකින්න ආපු, පියවරෙන් පියවර ආපු ගමනක්. ඒ නිසා අපි යොනිසොමනසිකාරය නාමයෙන් භාවිතා කරන දේ, සමහර වෙලාවට මෙ බඳු වෙන්න පුලුවන්.

එතකොට දැන් අපි අර දිසාව බැලූ පමණකින්, 'හරි මම නිවැරදි පැත්ත බලුව' කියල හිතුවොත් වැරදියි. කන්දක් පෙනෙනව කියල කන්ද දිහා බැලූ පමණකින්, 'දැන් හරි මට කවුරුවත් ඕන නැ' කියල හිතුවොත් වැරදියි. කන්දේ පෙනෙන පථින ගලක් දැක්කහම, 'දැන් හරි මට ඒකත් පෙනෙනව' කියල හිතුවොත් වැරදියි. 'ඒ ගල ලගින් පෙනෙන මහා රුස්ස ගස මට පෙනෙනවා. මම දැක්ක. දැන් මට හරි' කියල හිතුවොත් වැරදියි. 'ඒ ගහේ වම් දිසාවට විහිදුණු අත්ත දැක්ක' කියල හිතුවොත් ඒත් වැරදියි. තව සම්පූර්ණ නැහැ. අත්ත ලගින් පෙනෙන දේ බැලුවොත් තමයි දැකීම අවසන් වෙන්නේ. යම් කටයුත්තක් සඳහා නම් මේ පිළිවෙලින් මේ පෙන්වගෙන පෙන්වගෙන ආවෙ, ඒ කටයුත්ත අවසන් වෙන්නෙ එතැනින්.

ඒ වගේ අපි මේ යොනිසොමනසිකාරය කියන එක මේ ධර්මය අසමින් භාවිතාවට ගන්න ඕන. අරගෙන නැවත, නැවත මේ භාවිතාව තුළ යම් දවසක, යම් මොහොතක, මේ කියන සක්කාය දෘෂ්ඨි, ලෝක දෘෂ්ඨි, සියල්ල ම ප්‍රභාණය වෙන අවස්ථාවක් උදාවෙනව. අන්න ඒ පිළිබඳව තමයි, වුඤ්ඤාචාර්යවෝ බුදුරජාණන් වහන්සේට මනක් කරන්නේ.

- යා ඉමා වුඤ්ඤා අනෙක විහිතා දිට්ඨියො ලොකෙ උප්පජ්ජන්ති අත්තවාදපටිසංයුත්තා වා ලොකවාදපටිසංයුත්තා වා, යත්ථ චෙතා දිට්ඨියො උප්පජ්ජන්ති, යත්ථ චෙතා අනුසෙත්ති, යත්ථ චෙතා සමුදාවරන්ති, තං තෙතං මම, තෙසො'හමස්මි, න මොසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මපඤ්ඤාය පස්සනො එවමෙනාසං දිට්ඨිතං පහානං හොති. එවමෙනාසං දිට්ඨිතං පටිතිස්සග්ගො හොති.
- ධාතං බො පතෙතං වුඤ්ඤා විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු විච්චිවෙව කාමෙහි, විච්චිව අකුසලෙහි ධම්මෙහි සචිතක්කං සච්චාරං විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං ඤාතං උපසම්පජ්ජ

විහරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න ඛො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරා ඵනෙ අරියස්ස විනයෙ චූච්චන්ති.

මෙසේ චූඤ භාමුදුරුවෝ මනක් කළාම, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා චූඤ, මේ ලෝකයේ යම්තාක් අනෙකට වූ දෙසැටක් මිත්‍යාදෘෂ්ඨි ගැන කියැවෙනවා. ශාස්තූන් උච්ඡෙද දෘෂ්ඨිවලට බේදිලා බොහෝ බේදිම්වලට ලක් වෙනවා. ඒ අනෙකට වූ දෘෂ්ඨි ලෝකවාද යම් තාක් උපදිනව නම් ඒ ආත්මවාද, ලෝකවාද, ඒ හැමෙකක්ම උපදින්නේ පඤ්චස්කන්ධය, පඤ්චඋපාදානස්කන්ධය ඇසුරුකොටගෙන ම යි. ඒ දෘෂ්ඨිවාද පවතින්නේ පඤ්චස්කන්ධය, පඤ්චඋපාදානස්කන්ධය ඇසුරුකොටගෙන ම යි. එහිම යි මේ සියලු දෘෂ්ඨිවාද පවතින්නේ. යමෙකු ඒ නා නා විධ දෘෂ්ඨිවාද පවත්නා පඤ්චස්කන්ධය, පඤ්චඋපාදානස්කන්ධය, -තං තෙනං මම, තෙසො'හමස්මි, න මො'සො අත්තාති ඵවමෙතං යථාභූතං සම්මපඤ්ඤාය පස්සතො- ඒ රූපාදි වූ ස්කන්ධයෝ මම නො වන, මගේ නො වන, මගේ ආත්මය නො වන ආකාරයෙන් ඇති තතු සමාසක් ප්‍රඥාවෙන් දකිද, චූඤය, - ඵවමෙතාසං දිට්ඨිතං පභාතං හොති. ඵවමෙතාසං දිට්ඨිතං පටිනිස්සග්ගො හොති.- ඒ මොහොතේ ම මේ සියලු දෘෂ්ඨිවාද, ලෝකවාද, අභවාද සියලු දෘෂ්ඨිත් දුරුවී යනවා, කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළා.

ඵනකොට මේ ලෝකයේ යම් තාක් දෘෂ්ඨිවාද සංකල්ප ගොඩනැගී ඇත්නම් ඒ හැම දෘෂ්ඨිවායක් ම එක්කෝ රූපය ඇසුරුකොට, එක්කෝ වේදනාව ඇසුරුකොට, එක්කෝ සංඥාව ඇසුරුකොට, එක්කෝ සංඛාරය ඇසුරුකොට, එක්කෝ විඤ්ඤාණය ඇසුරුකොට. මේ ස්කන්ධ ටික ඇසුරු කරගෙන, ස්කන්ධ මත ම යි මේ සියලු දෘෂ්ඨිවාද උපදින්නේ. එහෙත් යම් කෙනෙකු මේ රූපාදි ස්කන්ධයන්ගේ යථාත්වය, -උදයව්‍යය- ඇතිව නැතිව යන ධර්මතාවය, ඒ හේතුපල ධර්මතාවය, ඒ ඒ රූපයට, වේදනාවට, සංඥාවට, සංඛාරයට, විඤ්ඤාණයට අයිති ස්කන්ධ ලක්ෂණයන් ඒ ස්කන්ධ තුළ ගොඩනැගෙන දැකිම්, ඇසිම්, දැනිම්. දැනගැනිම් කියන මේ ඵල ධර්මතාවයන් නිසා, යම් කෙනෙකු තතු ඇතිසැටියෙන් ම දකිනව නම් යම් මොහොතක, මෙන්න මේ මොහොතේ ම අර කියන සියලු දෘෂ්ඨිවාද දුරුවෙනවා. එතෙක් ඒ දැක්ම ඵන තුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, කෙලෙස් නැසූ තැනක් වෙන්නේ නැ. උත්තරාසන්ධි ඉන් අනතුරුව එය පැහැදිලි කරනවා, මෙන්න මේ ලෝකයේ චූඤ, යම් හිසසුටක් -සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පිනිසුඛං පයමං ඤාතං- විතක්ක, විචාර, පිනි, සුඛ ඵකග්ගතා සහිත ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවදිමින් වාසය කරන්නේය කියන කාරණාව යෙදෙන්න පුළුවන්. විද්‍යාමාන වෙන්න පුළුවන්. ඒ ධ්‍යානයට ආවහම එබඳු කෙනෙකුට, 'මම කෙලෙස් නැසුවා' කියන අධිමානය ඇතිවෙන්න පුළුවන්. අධික මානය ඇතිවෙන්න පුළුවන් එතැන්ට. හැබැයි චූඤ, මේ සාසනයේ ඒ ධ්‍යානය කෙලෙස් නැසූ තැනක් හැටියට හඳුන්වන්නේ නැ. -තස්ස ඵවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න ඛො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරා ඵනෙ අරියස්ස විනයෙ චූච්චන්ති- මේ සාසනයේ ඒකට කියන්නේ දිට්ඨධම්මසුඛවිහරණය යි. මේ ජීවිතයේ ලබන සැප විහරණයක් විතරයි. ඒ ප්‍රථමධ්‍යානය ලැබුවාට, ඒ ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වාසයකළාට, කෙලෙස් නැති කළ තැනක් කියලා මේ ආර්යී

සාසනයේ හඳුන්වන්නේ නැහැ. එහෙම කියූ බුදුරජාණන් වහන්සේ (මේ සූත්‍රය හුගක් දිග නිසා කෙටි කරනවා ඒ වික මම) ප්‍රථමධ්‍යානය, දූතියධ්‍යානය, තතියධ්‍යානය, චතුත්ථධ්‍යානය, ආකාසනඤ්චායනන අරුපිධ්‍යානය, විඤ්ඤාණඤ්චායනන අරුපි ධ්‍යානය, ආභිඤ්චඤ්ඤායනන අරුපි ධ්‍යානය, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනන අරුපි ධ්‍යානය, මේ ධ්‍යාන අට ම, අෂ්ඨ සමාපත්තිය ම බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙන් වෙන් කොට දක්වනවා. වෙන් වෙන් කොට මෙසේ උන්වහන්සේ දක්වනවා :

- යානං බො පනෙනං චූඤ චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු චිතක්ඛච්චාරානං චූපසමා අජ්ඣාතං සම්පසාදනං චෙනසො එකොදිභාවං අචිතක්ඛං අච්චාරං පිතිසුඛං දූතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න බො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස චිතයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨධම්මසුඛචිහාරා එනෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.
- යානං බො පනෙනං චූඤ චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු පිතිසා ව විරාගා උපෙක්ඛකො ව විහරෙය්‍ය, සතො ව සම්පජානො, සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙය්‍ය, යං තං අරියා ආචික්ඛන්ති උපෙක්ඛකො සතිමා සුඛචිහාරීති, තතියං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න බො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස චිතයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨධම්මසුඛචිහාරා එනෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.
- යානං බො පනෙනං චූඤ චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු සුඛස්ස ව පහානා දුක්ඛස්ස ව පහානා පුබ්බෙව සොමනස්සදොමනස්සානං අත්ථගමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න බො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස චිතයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. දිට්ඨධම්මසුඛචිහාරා එනෙ අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.
- යානං බො පනෙනං චූඤ චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමතික්ඛමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථගමා නාතත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අතන්තො ආකාසොති ආකාසානඤ්චායනනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න බො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස චිතයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. සන්නා එනෙ විහාරා අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.
- යානං බො පනෙනං චූඤ චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායනනං සමතික්ඛමිම අතන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායනනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමස්ස : සල්ලෙබ්බෙත විහරාමිති. න බො පනෙනෙ චූඤ අරියස්ස චිතයෙ සල්ලෙබ්බා චූච්චන්ති. සන්නා එනෙ විහාරා අරියස්ස චිතයෙ චූච්චන්ති.
- යානං බො පනෙනං චූඤ චිජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්චායනනං සමතික්ඛමිම නත්ථි කිඤ්චිති ආභිඤ්චඤ්ඤායනනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස එවමස්ස :

සල්ලෙබෙන විහරාමිනි. න බො පනෙනෙ වුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙබා වුවවන්ති. සන්නා එනෙ විහාරා අරියස්ස විනයෙ වුවවන්ති.

- යානං බො පනෙනං වුන්ද විජ්ජති - යං ඉධෙකච්චො හික්ඛු සබ්බසො ආතික්ඛන්ද්දායනනං සමතික්කම්ම තෙවසක්ඛදානාසක්ඛදායනනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. තස්ස ඵවමස්ස : සල්ලෙබෙන විහරාමිනි. න බො පනෙනෙ වුන්ද අරියස්ස විනයෙ සල්ලෙබා වුවවන්ති. සන්නා එනෙ විහාරා අරියස්ස විනයෙ වුවවන්ති.

උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, මේ සාසනයේ යම් හික්ඛුවක්, වුන්ද, ප්‍රථමධ්‍යානය ඉක්මවා දෙවෙනිධ්‍යානයට, දූතියධ්‍යානයට ඵලඹ වාසය කරනවා කියන කාරණාව විද්‍යාමාන වෙන්න පුලුවන්. සිධ වෙන්න පුලුවන්. ඒ දූතියධ්‍යානයට ආපු කෙනාට මම කෙලෙස් නැසුවා, කෙලෙස් යටපත්වුනා, කෙලෙස් දුරුවුනා කියන මානය ද, අධිමානය ද, ඇති වෙන්න පුලුවන්. එහෙම අදහසක්, අධිමානයක් ඇතිවුනොත්, වුන්ද, මේ සාසනයේ කියන්නේ නෑ, ඒ දූතිය ධ්‍යානයට ආවත් කෙලෙස් නැසුවා කියල. මේ තැනට කියන්නේ මේ ජිවිතයේ ලද දිට්ඨධම්මසුඛවිහරණයක් විතරයි කියල.

වුන්ද, මේ සාසනයේ යම් හික්ඛුවකට, තුන්වෙනි ධ්‍යානයට ඵලඹ වාසය කරනවාය කියන කාරණාව සිධ වෙන්න පුලුවන්. එහෙම වෙන්න පුලුවන්. එහෙම තුන්වෙනි ධ්‍යානයට ආපු හික්ඛුවට, මම කෙලෙස් නැසූ කෙනෙක් කියන අධිමානය ඇතිවෙන්නත් පුලුවන්. එහෙත් වුන්ද, මේ සාසනයේ එතැන අර ලෝකවාද ආත්මවාද නැසූ තැනක් කියල කියන්නේ නෑ. එතැනත් දිට්ඨධම්මසුඛවිහරණයක්ම පමණයි.

වුන්ද, මේ සාසනයේ යම් හික්ඛුවකට චතුර්ථ ධ්‍යානයට ඵලඹ වාසය කරනවාය කියන කාරණාව ඉෂ්ඨ වෙන්න පුලුවන්. චතුර්ථ ධ්‍යානයට ආපු හික්ඛුවට, මගේ කෙලෙස් නැසූනා කියල අධිමානයක් ඇතිවෙන්නත් පුලුවන්. එහෙත් වුන්ද, විසි ආකාර ආත්මවාද, අට වැදෑරුම් ලෝකවාද, දෘෂ්ඨිවාද, කෙලෙස් නැසූ තැනක් වෙන්නේ නෑ. එතැනත් දිට්ඨධම්මසුඛවිහරණයක්ම පමණයි. මේ ජිවිතයේ ලබන සෑප විහරණයක්ම විතරයි.

වුන්ද, මේ සාසනයේ චතුර්ථධ්‍යානය ඉක්මවා යම් හික්ඛුවක් ආකාසානක්ඛදායනන අරුපි සමාපත්තියට සමවදිතවාස කියන කාරණාව වෙන්න පුලුවන්. එහෙත් වුන්ද, අර ආත්මවාද, ලෝකවාද, දෘෂ්ඨිවාද, කෙලෙස් ආශ්‍රව නැසෙන තැනක් නොවෙයි එතැන. මේ ආය්‍යී සාසනයේ එතැන හඳුන්වන්නේ දිට්ඨධම්මසුඛවිහරණයක් ය කියලයි.

වුන්ද, මේ සාසනයේ ආකාසානක්ඛදායනනය ඉක්මවා වික්ඛදාණක්ඛදායනනයට යම් හික්ඛුවක් උපයා වාසය කරනවාය කියන කාරණාව ලෝකය තුල වෙන්න පුලුවන්. ඒක විය නො හැක්කක් නොවෙයි. වෙන්න පුලුවන්. එහෙම එන කෙනාට මගේ කෙලෙස් මිදුනා කියන අධිමානයක් ඇතිවෙන්න පුලුවන්. අතිමානයක් ඇතිවෙන්න පුලුවන්. එහෙත් මේ සාසනයේ අර දෘෂ්ඨිවාද, සංකල්ප කෙලෙස් ආශ්‍රව නැසූ තැනක් කියල එතැනට කියන්නේ නෑ. මේ ආය්‍යී විනයේ එතැන හඳුන්වන්නේ අරියස්ස විනයෙ සල්ලේබා කෙලෙස් නැසූ තැනක්ය කියල කියන්නේ නෑ. මේ ආය්‍යී විනයෙහි කියන්නේ දිට්ඨධම්මසුඛවිහරණයක් ය කියලයි.

වුණද, මේ සාසනයේ විඤ්ඤාණඤ්ඤායනය ඉක්මවා ආතිඤ්ඤායනයට වාසය කරන්න පුළුවන් යම් හිඤ්ඤායනයට. ඒක වෙන්න පුළුවන්. එහෙත් ඒ අරුපි තුනවෙනි සමාපත්තියට සමවැද්දන්න ඔහුට මානයක් ඇතිවෙන්න පුළුවන් මම කෙලෙස් නැසූ කෙනෙක් කියලා. එහෙත් ඒ කෙලෙස් නසපු තැනක් නොවෙයි. දිට්ඨධම්මසූඛවිහරණයක් ය කියල ව්තරයි එතැනට මේ සාසනයේ හඳුන්වන්නේ.

වුණද, මේ සාසනයේ ආතිඤ්ඤායනය ඉක්මවා - **ආතිඤ්ඤායනය නතං සමතික්කම්ම - තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනයනං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්** - යම් හිඤ්ඤායනය තෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායනය සමාපත්තියෙහි වාසය කරනවා කියන කාරණාව වෙන්න පුළුවන්. - **තස්ස එවමස්ස සල්ලෙබ්බෙත විහරං** - ඔහුට මානයක් ඇතිවෙන්න පුළුවන් - **සල්ලෙබ්බෙත විහරාම** - මම කෙලෙස් නසා වාසය කරනවාය කියන මානය ඇතිවෙන්න පුළුවන්, අතිමානය ඇතිවෙන්න පුළුවන්. අධිමානය ඇතිවෙන්න පුළුවන්. - **න ඛො පනෙනෙ වුණ අරියස්ස චිතසෙ සල්ලෙබ්බා වුවවන්ති. සන්නා එතෙ විහාරා අරියස්ස චිතසෙ වුවවන්ති.** - වුණද, මේ ආය්ඪි සාසනයේ එතැනට කියන්නේ නැහැ සල්ලෙබ්බය කියලා. කෙලෙස් නැසූ තැනක් කියලා. - **සන්නා එතෙ විහාරා අරියස්ස චිතසෙ වුවවන්ති.** - ඒක මේ පිටිතයේ ලබන ශාන්ත විහරණයක්, දිට්ඨධම්මසූඛවිහරණයක් ය කියල ව්තරයි එතැනට මේ සාසනයේ හඳුන්වන්නේ කියල උපවහන්සේ අෂ්ඨසමාපත්ති පිළිබඳව ම දේශනා කරනවා.

සමාපත්තියට සමවදිනකොට, ධ්‍යානයට එනකොට කෙලෙස් සැඟවෙනවා. කෙලෙස් යටපත් වෙනවා. කෙලෙස් යටපත් කරන අවස්ථා තුනක්, ක්‍රම තුනක්, මේ සච්ඡාද සාසනයේ පැහැදිලි කරනවා **තදංග, වික්ඛම්බන, සමුවිජේද**. තාවකාලිකව කෙලෙස් යටපත් වෙනවා. අපි යම් පින්කමක් කරන වෙලාවේදී, සැදැහැ සිත් පහලවෙනකොට, පරිත්‍යාග වේතනා එන කොට, මෙමිත්‍රි සිතිවිලි පහලවෙනකොට, කෙලෙස් ගති යටපත්වෙලා තාවකාලිකව.

ධ්‍යානයේදී වෙන්නේ, වික්ඛම්බන. තදින් යටපත්වෙනවා. සොළවා යටපත් කළා වගේ. හැබැයි ඒ යටපත් කරගෙන ඉන්න බලය සිද්ධෙනකොට, බලය නැතිවෙනකොට නැවත කෙලෙස් ගති මතු වෙනවා. රබර් බෝලයක් දිය යට ඔබාගෙන ඉන්න පුළුවන්. ඒ බලය යම් මොහොතක අත හැරුණොත් ස්වභාවය තමයි ඒ බෝලය නැවත වතාවක් ඒ බෝලය දිය මතුපිටට මතුවීම.

ඒ වගේම මේ ධ්‍යාන නිමිත්තෙන්, කසින නිමිත්තෙන්, භාවනා නිමිත්තෙන් මේ කෙලෙස් ගති වහගෙන ඉන්න පුළුවන්. නිමිත්ත අතහැරුණ ගමන් ම නැවත කෙලෙස් මතුවෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා එතැන කෙලෙස් වැසි ගිය තැනක් මිස, කෙලෙස් සිද්ධ තැනක් හැටියට මේ සාසනයේ හඳුන්වන්නේ නැහැ.

ඒ නිසා අද දවසේ ධ්‍යානය, සමාපත්තිය ගැන බොහෝකොට කතා කරන අප මෙන් මේ සල්ලෙබ්බ සූත්‍රය තුළ එන අදහස පිළිබඳවත් සැලකිලිමත් වෙලා තියෙන්නට ඕන.

හැබැයි මේ සාසනයේ ම තියෙනවා ඔය ධ්‍යානාංග ටික ම කෙලෙස් නසන ප්‍රතිපදාව හැටියටත්. කෙලෙස් නැසූ තැන හැටියටත් හඳුනාගන්න පුළුවන් තැනකුත් එනවා. ඒක හඳුනාගන්න පුළුවන් වෙන්නේ, ඒ සමාපත්තිය ලැබෙන්න ඕන අර සූත්‍රය ආරම්භ කරන කොට ම බුදුහාමුදුරුවෝ මතක් කරනවා යම්තාක් ලෝකවාද, ආත්මවාද ඇත්නම් ඒ සියල්ල දුරු වෙ..... කියලා. රූපාදි

ස්කන්ධයන්ගේ උදයන් වයන්. රූපාදි ස්කන්ධයන්ගේ යථාභාවය, ස්කන්ධ ධර්මයන් හා ඒ ස්කන්ධ ධර්මයන් මිදි හටගන්න ධර්මතාවයන් පිළිබඳව. මෙය ඇති කල්හි, මෙය වේ. -අස්මිං සති, ඉදං හොති- මේ ස්කන්ධ ඇති කල්හි හටගන්න දේ. මෙන්න මේ කියන ධර්මතාවයන් ටික නො දැන. නො දැක, ධ්‍යාන සමාපත්ති ලැබූවා කියල කිව්වට මේ සාසනයේ එතැනට කිව්වේ සාන්ත විහරණයක් විතරයි මේ ජීවිතයේ. යම් කෙනෙකු අර ස්කන්ධයන්ගේ ස්කන්ධ ලක්ෂණත්, එබඳු වූ ඇතිව නැතිව යන, උදයන් වයන් ලක්ෂණයෙන් යුක්ත ඒ ස්කන්ධ ධර්මයන් යෙදිල ඇතිවන දැකිම් ඇසිම් දැනිම් දැනගැනිම් කියන ධර්මතා ටිකත්, හොඳින් අවබෝධ කර ගනිමින්, දකිමින් එහි මමය, මගේය, මගේ ආත්මය ය කියන දෘෂ්ඨි වාදයෙන් මිදෙමින්. ඒ මිදෙන දැක්මෙන් දර්ශනයෙන් යුක්තව සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්තව, යම් කෙනෙකු ප්‍රථමධ්‍යානයට සමවදිනව නම් ප්‍රථමධ්‍යානය උපයා වාසය කරනව නම් ඒකට කියන්න පුළුවන්, කෙලෙස් නසා ගත කරන සල්ලේබ විහරණයක් කියල. එසේ නො මැනිව මේ ලබන රූපි අරූපි ධ්‍යාන, බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙලෙස් නැසූ තැනක් හැටියට හඳුන්වන්නේ නෑ. එතැන දක්වන්නේ වික්ඛම්භන ප්‍රභාණයක් හැටියට යි. යටපත් කරපු බවකුයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වනවා සමුවිජේද ප්‍රභාණය, නැවත නො හටගන්න, නැවත නූපදින ආකාරයෙන් කෙලෙස් යටපත් කිරීමක්. සපුරා නැවැත්වීමක්. ඒ සමුවිජේද ප්‍රභාණයෙන් කෙලෙස් නසන වැඩ පිළිවෙලයි මේ සාසනයේ විශේෂයෙන් ඇගයීමට ලක් වෙන්නේ. මේ සාසනයට ම පමණක් සීමාවූවක් වෙන්නෙ එතැනයි. තදංග, වික්ඛම්භන කියන දෙකෙන් ම කෙලෙස් යටපත් කරන ක්‍රමය මේ සාසනයේ විතරක් නෙවෙයි. මේ සාසනයෙන් තියෙනවා, අනික් සාසනවලත් තියෙනවා. හිඤ්ඤ දහම තුල රූපි අරූපි ධ්‍යාන දක්වා මේ කෙලෙස් යටපත් කරමින් එන පිළිවෙත, ප්‍රතිපදාව එම සාසනයන් තුල පවතිනවා.

උත්චහන්සේ දේශනා කරනවා, වූඤ භාමුදුරුවන්ට, අප හැමෝටම වැදගත් වන ප්‍රතිපදාවක්. වූඤ, මෙන්න මෙසේ මේ කරුණු හතලිස්හතරක් උත්චහන්සේ දක්වනවා, යම් කෙනෙකුට සල්ලේබය, කෙලෙස් නැතිකිරීම කරන්න පුළුවන් නම්, එබඳු ස්ථාන හතලිස්හතරක් උත්චහන්සේ දක්වනවා. එලඹෙන අලුත් අවුරුද්දේ අපිට අපගේ ජීවිතය දිනා හොඳට බලලා, තියෙන අඩුපාඩුකම් ටික හදාගෙන, මට මේ මේ ක්ලේශයෝ නෑ. මම මේ මේ ක්ලේශයෝ නැතිකලේ කියලා සතුටු වෙන්න පුළුවන් විදියේ ප්‍රතිපදාවක් හදාගන්න පුළුවන් ඉගැන්වීමක් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලා.

- ඉධ බො පන වො වූඤ සල්ලෙබො කරණීයො : පරෙ විහිංසකා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ අවිහිංසකා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණීයො.

උත්චහන්සේ වූඤ භාමුදුරුවන්ට මතක් කරනවා, - අන් අය, අනුන්ට හිංසා කරන අය, මම/අපි වනාහි අවිහිංසාවාදි වන්නේ නම් අවිහිංසකයෝ වන්නෙමු යි කියන මේ අදහස ඇති කරගන්න පුළුවන් නම්, යම් කෙනෙකුට පුළුවන් කම තියෙනව නම් අනිත් අය හිංසා කරන අය. අපි හිංසා කරන්නේ නෑ කියන තැනට එන්න පුළුවන් නම්, එ බඳු කෙලෙස් නැසූ තැනකට එන්න කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ මතක් කරනවා. ලෝකය දිනා බලන්න. අනිත් අය අනුන්ට හිංසා පිඩා කරනවා. අනේ අපි/මම හිංසා පිඩා කරන්නේ නැත්තෙක් වූනොත් කොච්චර හොඳයි ද. ඒ ක්ලේශය

නසා ගන්නොත්, අනුන්ට හිංසා කරන, පිඩා කරන ක්ලේශය නැති කර ගන්නොත්, කොච්චර හොඳයි ද. යම් කෙනෙකුට හිතෙනවා නම් අනුන්ට හිංසා කරන අය මම/අපි, අනුන්ට හිංසා නොකරන කෙනෙක් වන්නේය. වන්නෙමු යි ඒ ක්ලේශය නැති කර ගත යුතුයි කියන මේ අදහස උපදවා ගන්න පුළුවන් නම්, එ බඳු තැනකට පැමිණෙන්න පුළුවන් නම් උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා - සල්ලෙබො කරණියො. - උත්සාහ කරන්න. එබඳු නමා තුළ දැන් පවතින ඒ ක්ලේශය නැති කරන්න.

පළමුකොට ම ඔහු කරන්නේ හඳුනා ගැනීම යි.

- **පරෙ පාණාතිපාති හවිස්සන්ති. මයමෙඤ් පාණාතිපාතා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අනුන් සන්තපයන්ගේ දිවි නොරකරන අය, පිටින භාති කරන අය අපි අනුන්ගේ පිටින භාති නොකරන අයයි. පිටින නො නසන අය බවට පත්වෙන්න ඕන කියන, ඒ ක්ලේශය නසන්න ඕන කියන, ක්ලේශය නසන්නෙමි කියන, තැනට ඒ ක්ලේශය නසන්න ක්‍රියාත්මක වෙන්න.

- **පරෙ අදිත්තාදායි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ් අදිත්තාදාතා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො. - පරෙ අදිත්තාදායි හවිස්සන්ති. -**

අනුන් නොදුන්න දේ ගන්න අයයි. අපි නොදුන්න දෙය නො ගන්නමෝ වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි. අනුන් නොදුන්න දෙය ගන්නාවූ ක්ලේශය නසන්නෙමු යි කල්පනා කළ යුතුයි.

- **පරෙ අබ්‍රහ්මචාරී හවිස්සන්ති. මයමෙඤ් බ්‍රහ්මචාරී හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අනුන් අබ්‍රහ්මචාරීව වාසය කරනවා. අපි බ්‍රහ්මචාරීව වාසය කරන්නෙමු යි ඒ ක්ලේශය නසන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි.

- **පරෙ මුසාවාදි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ් මුසාවාදා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය බොරු කියන අයයි. අපි බොරු නො කියන්නෝ නම් මැනවැයි ඒ ක්ලේශය නසන්නට උත්සාහ කළ යුතුයි.

- **පරෙ පිසුණාවාචා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ් පිසුණාවාචා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය කේලාමි කියන අයයි. අපි කේලාමි නො කියන්නෝ වන්නෙමු යි ඒ ක්ලේභය නැසීමට උත්සාහ කළ යුතුයි.

- **පරෙ ඵරුසාවාචා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ් ඵරුසාවාචා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අනුන් සිත් ඊදවන නපුරු වචන භාවිතා කරන අයයි. මම නපුරු වචන භාවිතා නො කරන්නෙමි. අපි නපුරු වචන භාවිතා නො කරන්නෙමු යි ඒ ක්ලේශයෝ නැසීමට ක්‍රියා කළ යුතුයි.

- පරෙ සම්ප්ප්ලාපි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්ප්ප්ලාපා පටිච්චතා හවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො.

අනුත් වැඩකට නැති හිස් වචන කතා කරන අයයි. අපි හිස් වචන කතා කිරීමෙන් වලකින්නෙමු යි ඒ ක්ලේශය නැසීමට ක්‍රියා කළ යුතුයි.

- පරෙ අහිප්කඩාලු හවිස්සන්ති. මයමෙත පනහිප්කඩාලු හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරනියො.
අන් අය දැඩි ලෝහයෙන් යුක්තයි. අපි දැඩි ලෝහයෙන් වෙන් වන්නෙමු යි සල්ලේබය කල යුතුයි.
ක්ලේග නැසිය යුතුයි.

- පරෙ ඛ්‍යාපත්තචිත්තා භවිස්සන්ති. මයමෙතථ අඛ්‍යාපත්තචිත්තා භවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණීයො.

අනුත් තරඟ සිත් ඇති අයයි. අපි තරඟ සිත් නැති අය වන්නෙමු යි තරඟ ඇති කරන ක්ලේගය නැති කළ යුතුයි නැතිකිරීමේ ක්‍රියාවට බැස ගත යුතුයි.

- පරෙ මිව්ජාදිට්ඨි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාදිට්ඨි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණීයො.
- අන් අය මිත්තාදාජයියෙන් යුක්තයි. දස වස්තුක මිත්තාදාජයියෙන් යුක්තයි. චතුසථව සම්මා දිට්ඨියට පැමිණිලාන් නැහැ. කම්මස්සකතා සම්මාදිට්ඨියටත් නැහැ. සමහර කෙනෙක් දසවස්තුක සම්මා දිට්ඨියට, කම්මස්සකතා සම්මා දිට්ඨියට පැමිණිලා. චතුසථව සම්මා දිට්ඨියට, මග්ග සම්මා දිට්ඨියට පැමිණිලා නැහැ. යම් කෙනෙකු කල්පනා කරනවා නේ අනිත් අය අනික් භූතක් ඇත්තෝ මිත්තා දාජයියෙන් යුක්තයි. මම/අපි සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්ත වන්නෙමුයි ඒ කෙලෙස් නැති කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුයි.

- පරෙ මිව්ජාසඩ්කප්පා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ්ඤ සමමාසඩ්කප්පා හවිස්සාමාති සල්ලෙබ්බො කරණීයො.

අනුන් මිත්‍යා සංකල්පවලින් යුක්තයි. කාම සංකල්ප, ව්‍යාපාද සංකල්ප, විහිංසා සංකල්පවලින් යුක්තයි. අපි ඒ මිත්‍යා සංකල්පවලින් මිදුනෙමෝ වන්නෙමු යි ඒ කෙලෙස් නැති කිරීම සඳහා ක්‍රියා කළ යුතුයි.

- පරෙ මිච්ඡාවාටා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාවාටා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණීයො.
- අනුත් වැරැදි වචන මුසාවාද, පිසුනාවාච, ඵරුසවචන, සම්ඵප්පලාප ආදී වැරැදි වචන භාවිතා කරන අයයි. අපි යහපත් වචන භාවිතා කරන්නෝ වන්නෙමුයි ඒ ක්ලේශය නැතිකිරීම සඳහා උත්සාහවත් විය යුතුයි.

- පරෙ මිව්ජාකම්මත්තා හවිස්සත්ති. මයමෙතථ සම්මාකම්මත්තා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය මිච්ඡා කම්මන්ත, ප්‍රාණසාත, අදන්තාදාත, කාමමිත්‍යාවාර ආදි වැරැදි කායික ක්‍රියාවන්ගෙන් යුක්තයි. අපි නිවැරැදි සම්මා කම්මන්තයන්ගෙන් යුක්තයි නියල සල්ලේබය කල යුතුයි.

- පරෙ මිව්ජාභාපිවා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ්ඤ සම්මාභාපිවා හවිස්සාමාති සල්ලෙඛො කරණියො.

අනුත් වැරැදි දිවි පැවැත්මෙන් යුක්තයි. මත් ද්‍රව්‍ය, විෂ ද්‍රව්‍ය වෙළඳාමෙන්, අවි ආයුධ වෙළඳාමෙන්, මසට සතුන් අලෙවි කිරීම, ආදී දෙයින් වැරැදි විදියෙන් උපයන අයයි. අපි සම්මා ආප්තියෙන් පිටත් වන්නෙමු වනනෙමු පි මිවිපාප්වයට ඇද දමන කෙලෙස් නැති කිරීම කළ යුතුයි.

- පරෙ මිවිපාපායාමා හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර සම්මාසම්මාපායාමා හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අනුත් වැරැදි වැයමෙන් යුක්තයි. උත්සාහයන්ගෙන් යුක්තයි. අපි සම්මා වායාමයෙන් යුක්තයි කියල සල්ලේබය කළ යුතුයි.

- පරෙ මිවිපාසනි හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර සම්මාසනි හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අනුත් මිත්‍යා සිහියෙන් යුක්තයි. අපි සම්මා සතියෙන් යුක්තයි කියල, සම්මා සතියෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි කියා, සල්ලේබය කළ යුතුයි. කෙලෙස් නැති කිරීම කළ යුතුයි.

- පරෙ මිවිපාසමාධි හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර සම්මාසමාධි හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අත් අය මිත්‍යා සමාධිවලින් යුක්තයි. අපි සම්මා සමාධියෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැති කිරීම කළ යුතුයි.

- පරෙ මිවිපාඤාණි හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර සම්මාඤාණි හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අත් අය මිත්‍යා ඤාණයන්ගෙන් යුක්තයි. අපි සම්මා ඤාණයන්ගෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි ක්ලේශයෝ නැති කළ යුතුයි.

- පරෙ මිවිපාවිමුත්ති හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර සම්මාසම්මාවිමුත්ති හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අනුත් මිවිපා විමුක්තියෙන් යුක්තයි. අපි සම්මා විමුක්තියෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීමේ ක්‍රියාව ඇරඹිය යුතුයි.

- පරෙ ථිතමිද්ධපරිසුට්ඨිතා හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර ථිතමිද්ධපරිසුට්ඨිතා හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අනුත් ථිතමිද්ධයෙන් යුක්තයි. නිද්බර ගතියෙන් යුක්තයි. අපි ථිත මිද්ධයෙන් තොරව විගත ථිතමිද්ධයෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි. කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- පරෙ උද්ධතා හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර අනුද්ධතා හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අත් අය විසිරුණු සිත් ඇත්තෝය. අපි වනාහි එකඟ වූ සිත් ඇත්තෝ වන්නෙමු යි නො විසිරුණු සිත් ඇත්තෝ වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි. කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- පරෙ විචිකිච්ඡි හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර තිණ්ණවිචිකිච්ඡා හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අත් අය විචිකිච්ඡාවෙන්, බුද්ධෙ කංඛති. ධම්මෙ කංඛති, සංඝෙ කංඛති ආදී වශයෙන් ඇතිවන සැකයෙන් යුක්තයි. අපි ඒ සැක දුරුකොට වාසය කරන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- පරෙ කොඨනා හවිස්සන්නි. මයමෙත්‍ර අක්කොධනා හවිස්සාමානි සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය ක්‍රෝධ බහුල අය. කිපෙන අය. අපි නොකිපෙන්නෝ වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- **පරෙ උපනාහි හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අනුපනාහි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය බද්ධ වෛරයෙන් යුක්ත අයයි. මම, අපි බද්ධ වෛරයෙන් යුක්තවුවෝ නො වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- **පරෙ මක්ඛි හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අමක්ඛි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය ගුණ මතු අය. තමන්ට කළ උපකාරය අමතක කරන අය. මම ගුණමතු බවින් මිඳෙන්නෙමි යි, අපි ගුණමතු බවින් මිඳි වසන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- **පරෙ පළාසි හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අපළාසි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අනුන් යුගග්‍රාහි අය. උසස් උසස් අයට, තමා සමානකොට ගන්නවා. මගෙයි එයාගෙයි වෙනස මොකක්ද? ඔවුන් හා තමා ගලපා ගන්නවා. මම/අපි යුගග්‍රාහි නො වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- **පරෙ ඉස්සුකි හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අතිස්සුකි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය අන් අයට ඊෂ්ඨා කරන අයයි. මම/අපි, ඊෂ්ඨා කරන අය නො වන්නෙමු යි උත්සාහ කළ යුතුයි. කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- **පරෙ මච්ඡරී හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අමච්ඡරී හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය හරි මසුරු අය. අපි මසුරු නො වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි, කෙලෙස් නැති කළ යුතුයි.

- **පරෙ සඨා හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අසඨා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය සට කපටි අය යි. අනුන් රවටන අය යි. අපි කපටි අය නො වන්නෙමු යි ඒ කෙලෙස් දුරු කිරීම කළ යුතුයි.

- **පරෙ මායාවි හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අමායාවි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අතික් අය මායා කාරීන්. නැති දේ ඇති බවට මවලා පෙන්වනවා. නැති ගුණ මවා පෙන්වනවා. ඇති ගුණ සඟවලා දානවා. ඒත් අපි මායාකාරී නො වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- **පරෙ ඵද්ධා හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අත්ඵද්ධා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය තද ගති ඇති අයයි. වෙනස් කරන්න බැහැ. තද ගති ඇති අය - තද්ධා - තද දේ ඉක්මණට කැඩෙනවා. සුළි සුළගක් හෙම ආවහම, තද ගස් කැඩිල යනවා. සුළගට අනුව නැවෙන එක, ඉතුරු වෙනවා. අන් අය තද ගති ඇති අයයි. අපි තද ගති නැති අය වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැති කිරීම කළ යුතුයි.

- **පරෙ අතිමාති හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ අනතිමාති හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය අතිමාති අයයි. අපි අතිමාති අය නො වන්නෙමු යි ඒ සඳහා කෙලෙස් නැසිය යුතුයි.

- **පරෙ දුබ්බවා හවිස්සන්ති. මයමෙත්ථ සුබ්බවා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.**

අන් අය අකිකරු අයයි. අපි කිකරු වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- පරෙ පාපමිත්තා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ කල්‍යාණමිත්තා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය වැරදි පාපමිත්‍රයෝ ඇසුරු කරන අයයි. අපි වනාහි කල්‍යාණ මිත්‍රයෝ ඇසුරු කරන්නෙමු යි පාපමිත්‍ර ඇසුරට යන කෙලෙස් නැති කළ යුතුයි.

- පරෙ පමත්තා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ අප්පමත්තා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය ප්‍රමාදි අයයි. මම/අපි අප්‍රමාදිවන්නෙමු යි ප්‍රමාද බවට හේතු වෙන කෙලෙස් නැතිකිරීමට ආරම්භ කළ යුතුයි.

- පරෙ අස්සද්ධා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සද්ධා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය අසද්ධාවන්න අයයි. අපි ශ්‍රද්ධාවන්නයෝ වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි.

- පරෙ අහිරිකා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ හිරිමතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය පාපයට ලජ්ජා නැති අයයි. ඔහුප පාපයක් කරන්න පුලුවන්. අපි පාපයට ලජ්ජා ඇති අය වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- පරෙ අනොත්තාපි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ ඔත්තාපි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය අකුසල් කරන්න, පවු කරන්න බියක් නැහැ. අපි පාපයට, අකුසලයට බය වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි. කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- පරෙ අප්පස්සුතා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ බහුස්සුතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය අල්පශ්‍රැත අයයි. අපි බොහෝ ඇසු පිරු නැත් ඇති අය වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි. ආරම්භ කළ යුතුයි.

- පරෙ කුසිතාහවිස්සන්ති. මයමෙතථ ආරද්ධවිරියා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය කම්මැලි අයයි. අපි ඇරැඹූ විය්‍යීය ඇති අය වන්නෙමු යි සල්ලේබය කළ යුතුයි. කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි. එතැනට පැමිණෙන්නෙමු යි, කෙලෙස් නැසීම ආරම්භ කළ යුතුයි.

- පරෙ මුට්ඨස්සති හවිස්සන්ති. මයමෙතථ උපට්ඨිතසති හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය සිහි මුලාවූ අයයි. අපි වනාහි ඵලඔසිටි සිහි ඇත්තෝ වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- පරෙ දුප්පඤ්ඤා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ පඤ්ඤාසම්පන්නා හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය දුග්ගාඤ්ඤා. නුවණ නැති අයයි. මම/අපි ප්‍රඥාවන්නයෝ වන්නෙමු යි කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

- පරෙ සන්දිට්ඨිපරාමාසි ආධානභාහි දුප්පට්ඨිස්සග්ගි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ අසන්දිට්ඨිපරාමාසි අනාධානභාහි සුප්පට්ඨිස්සග්ගි හවිස්සාමාති සල්ලෙබො කරණියො.

අන් අය ස්වකීය දෘෂ්ඨි පරාමගීනය කොට, දැඩිව ගෙන, අන් හැරීමට නොහැකි සේ දැඩිව ගෙන කටයුතු කරති. අපි වනාහි ස්වකීය දෘෂ්ඨි පරාමගීනය නො කොට, දැඩිකොට නො ගෙන, අන් හැරීමට හැකි තත්ත්වයෙන් වාසය කරන්නෙමු යි, කෙලෙස් නැසීම කළ යුතුයි.

දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙන්න මේ විදියෙන් දේශනා කරලා, මේ කෙලෙස් නැති කිරීම මෙන්න මෙතැනින් ආරම්භ කරන්න කියනවා. මෙන්න මේ ලෝකයේ අතින් අය මෙන්න මේ මේ අකුසල් කරනවා. මමත් ඒ අකුසල් ගොඩට වැටෙන්නේ නැහැ. ඒ ගොඩට නො වැටෙන්නෙමි යි කියන, ඒ ගොඩට නො වැටෙන්නෝ වන්නෙමු යි කියන, නැතට අපි එන්න ඕන. ඒ ගොඩින් වෙන් වෙන්න ඕන. ඊළඟට ඒ වෙන් විය වූතු බව උන් වහන්සේ දේශනා කරලා ඊළඟට බොහොම ටික දේශනාවක් ඒ පිට ම අපිට දේශනා කරනවා,

චිත්තූප්පාද පරියායො - චිත්තූප්පාද පරියාය.

උන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

චිත්තූප්පාදමිපි බො අහං වුඤ්ඤාසලේසු ධම්මෙසු බහුකාරං වදාමි. කො පන වාදො කායෙන වාචාය අනුච්චියනාසු.

වුඤ්ඤාස, මේ කුසලයක්, පිනක් කරන්න ඕන කියල පහළවෙන හිත තමයි බොහෝ උපකාරයි කියල මම දේශනා කරනවා. බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා, කුසලයක් කරන්න ඕන නැ. පිනක් කරන්න ඕන නැ. මම දානයක් දෙන්න ඕන. මම බොරු කීමෙන් වළකින්න ඕන. මම මත්පැන් බීමෙන් වළකින්න ඕන. මම හොරකමින් වළකින්න ඕන. සන්තප්පානනයෙන්, කාම මිත්තාචාරයෙන් වළකින්න ඕන. කේලාමි කියන එකෙන් වළකින්න ඕන. බොරු කියන එකෙන් වළකින්න ඕන. මායාවෙන්, සටකපටිකමින් වළකින්න ඕන කියල යම් කෙනෙකුට හිතෙනව නම්, ඒක කලේ නැතත්, එහෙම හරි හිතෙනව නම්, උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, වුඤ්ඤාස, ඒක බොහෝ උපකාරයි කියල කියනවා, ඒ පහළ කර ගන්න හිත පවා, ඒ කුසල සහගත වෙන්න ඕන කියල පහළ කර ගන්න සිත පවා බොහෝ උපකාරයි කියල උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. - කො පන වාදො කායෙන වාචාය අනුච්චියනාසු.- ඒ සිත කයෙන් වචනයෙන් කිරීම, කරවීම ගැන කියනුම කවරේද?

යම් ක්‍රියාවකට වචනයෙන් හෝ ක්‍රියාවෙන් කයින් හෝ වචනයෙන් හෝ ඒ අදහස ක්‍රියාවට නැගීම හෝ කරවීම, කිරීම හෝ කරවීම, ගැන කවර කතාද? මේ පිනක් කරන්න ඕන, මේ කුසල සහගත වෙන්න ඕන කියල, සිතන සිත පවා බොහෝ උපකාරයි, කියල උන්වහන්සේ දේශනා කරමින්, ඔන්න ඇත්තටම උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා බොහොම සරල දහමක්.

ඉස්සෙල්ලා කිව්වේ කුසලය කරගන්නයි. මොකක්ද? බොරු කියන්නේ නැහැ. බොරු කියනව නේ. බොරු කීම නතර කරන්න ඕන නැහැ. මම බොරු කියන්නේ නැ කියල හිතන්න. මම අද ඉඳල බොරු කියන්නේ නැහැ.

දැන් ඔය සමහර අය කියන්නේ මම ජනවාරි පළමුවෙනිදා ඉඳලා සිගරට් බොන්නේ නැහැ කියන්නේ. සවස් වෙනකොට බොනවා. තිස් එක් වෙනිදාට කියනවා, ආයි හෙට ඉඳලා නම් බොන්නේ ම නැහැ කියලා. ඒ වුනාට ඒ හිත වටිනවා. ඒ හිතත් වටිනවා, ඒ වචනයත් වටිනවා. එයා ඒ හිත, ඒ

වචනය ඔස්සේ පැයක් හරි ඉන්නව නේ. දැන් පැයකට හරි හිතක්. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, කවුරු හරි මේ කුසල හිත හරි උපදවාගෙන ඉන්නවා නම් බොහෝ උපකාරයි කියල. ඒ නිසා බැරිවුනත් කමක් නෑ හිතනව නම් අන්න එහෙම.

ඒ වික උන්වහන්සේ නැවත දේශනා කරනවා :

- තස්මාතිහ වුඤ, පරෙ විහිංසකා හවිස්සන්ති, මයමෙඤ අවිහිංසකා හවිස්සාමාති. චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, අතින් අය අන් සත්ත්වයන්ට, හිංසා කරන අයයි. මම/අපි අන් සත්ත්වයන්ට හිංසා නො කරන්නෙමු යි කියන මේ කුසල සිත උපදවන්න කියල. දැන් ඉස්සෙල්ල උන්වහන්සේ අපට දේශනා කරන්නේ කරන්න තියෙන එක නො වෙයි. අතින් අය, ලෝකයේ අතින් අය, සියලු සතුන්ට හිංසා කරන අයයි. මම/අපි අද ඉඳලා සතුන්ට හිංසා කරන්නේ නෑ කියන කුසල සිත උපදවන්න කියල.

- පරෙ පාණාතිපාති හවිස්සන්ති, මයමෙඤ පාණාතිපාතා පට්ඨරතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය සතුන් මරණ අයයි. මම/අපි සතුන් නො මරන්නෙමුයි කියන සිත උපදවනවා.

- පරෙ අදින්නාදායි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අදින්නාදාතා පට්ඨරතා හවිස්සාමාති පට්ඨරතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනුන් සොරකම් කරන අයයි. අනේ මම/අපි සොරකම් නො කරන්නෙමු යි ඒ කුසල් සිත උපදවන්නේ.

- පරෙ අබ්භමචාරි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ බ්භමචාරි හවිස්සාමාති පට්ඨරතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය අබ්භමචාරිව, කාම සේවනයන්ගෙන් යුක්ත අයයි. මම බ්භමචාරිව වාසය කරන්නෙමි යි. කියන කුසල සිත උපදවාගන්නේ. බොහෝ උපකාරයි මේක.

- පරෙ මුසාවාදි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ මුසාවාදා පට්ඨරතා හවිස්සාමාති පට්ඨරතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනුන් බොරු කියන අයයි. මම බොරු කියන්නේ නෑ කියන කුසල සිත උපදවා ගන්නවා. ඒ කුසල සිත බොහොම උපකාරී වෙනවා.

- පරෙ පිසුණාවාචා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ පිසුණාවාචා පට්ඨරතා හවිස්සාමාති පට්ඨරතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනුන් කේලාම් කියන අයයි. මම/අපි කේලාම් කීමෙන් වළකින්නෙමු යි මේ කුසල් සිත උපදවන්නේ.

- පරෙ ඵරුසාවාචා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ ඵරුසාවාචා පට්ඨරතා හවිස්සාමාති පට්ඨරතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය, ඵරුෂ වචන, අනුන් සිත් ඊදවන, රළු වචන, නසුරු වචන භාවිතා කරන අයයි. අනේ අපි එබඳු නසුරු වචන භාවිතා නො කරන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න ඕන.

- පරෙ සම්ඵජ්ජලාපි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්ඵජ්ජලාපා පට්ඨරතා හවිස්සාමාති සල්ලෙබ්බො කරණීයො.

අනුන් වැඩකට නැති හිස් වචන තනා කරන අයයි. අපි හිස් වචන තනා තිටීමෙන් වලකින්නෙමු යි ඒ ක්ලේශය නැසීමට ක්‍රියා කළ යුතුයි.

- පරෙ අහිජ්ඣාලු හවිස්සන්ති. මයමෙතථ අහිජ්ඣාලු හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය දැඩි ලෝභයෙන් යුක්ත අයයි. අතේ අපි නම් දැඩි ලෝභයෙන් යුක්ත නො වන්නෙමු යි කියන අදහස උපදවන්න, සිත උපදවන්න.

- පරෙ ඛ්‍යාපත්තචිත්තා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ ඛ්‍යාපත්තචිත්තා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය තරභයෙන් යුක්ත අයයි. මම තරභ නැත්තෙක් වෙමිසි කුසල සිත උපදවන්න. ඒ සිතත් බොහෝ උපකාරයි. මම වෛර නැත්තෙමි කියන සිතත් බොහෝ උපකාරයි.

- පරෙ මිච්ඡාදිට්ඨි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාදිට්ඨි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය මිත්‍යාදෘෂ්ටියෙන් යුක්තයි. මම සම්මාදිට්ඨියෙන් යුක්ත වන්නෙමි යි අපි සම්මා දිට්ඨියෙන් යුක්ත වන්නෙ මු යි, කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිච්ඡාසංකප්පා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාසංකප්පා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය මිච්ඡා සංකල්පයෙන් යුක්තයි, අපි සම්මා සංකල්පයෙන් යුක්තවුවෝ වෙමු. තෙක්බමිම සංකල්ප, අව්‍යාපාද, අවිභිංසා සංකල්පවලින් යුක්ත වන්නෙමු යි කුසල් සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිච්ඡාචාචා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාචාචා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය මිච්ඡා වචන භාවිතා කරන අයයි. අපි සම්මා වචන භාවිතා කරන්නෙමු යි කුසල් සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිච්ඡාකම්මන්තා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාකම්මන්තා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය මිච්ඡා කම්මාන්ත කරන අයයි. අපි සම්මා කම්මාන්ත, යහපත් කම්මාන්තවල යෙදෙන අයයි කියල සිතන්න. ඒ කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිච්ඡාආජිවා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාආජිවා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය මිච්ඡාජිවයෙන් ජිවත්වන අයයි. අපි සම්මාජිවයෙන් යුක්ත අයයි කියල යුක්තවන්නෙමු යි කියන කුල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිච්ඡාචායාමා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ සම්මාසම්මාචායාමා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය වැරැදි වැයම් ඇති අයයි. වැරැදි උත්සාහයන් ඇති අයයි. වැරැදි තැන් සඳහා යන්න උත්සාහ වෙව්ව අයයි. අපි සම්මා වායාමයෙන් යුක්තයි. අපි නිවන සඳහා උත්සාහය කියලා උත්සාහ කරනවා කියන කුසල් සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිව්ජාසත්ති හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ සම්මාසත්ති හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය වැරදි මිත්‍යා සිතියනේ යුක්තයි, අපි සම්මා සතියෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිව්ජාසමාධි හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ සම්මාසමාධි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අතින් අය මිව්ජා සමාධියෙන් යුක්තයි. අපි සම්මා සමාධියෙන් යුක්තවන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිව්ජාඤ්ඤාණි හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ සම්මාඤ්ඤාණි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය මිත්‍යා ඤානයෙන් යුක්තයි, අපි සම්මා ඤානයෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මිව්ජාවිමුක්ති හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ සම්මාසම්මාවිමුක්ති හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය මිත්‍යා විමුක්තියෙන් යුක්තයි, අපි සම්මා විමුක්තියෙන් යුක්ත යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ ථිතමිද්ධපරිසුට්ඨිකා හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ විගතථිතමද්ධා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය ථිතමිද්ධයෙන් යුක්තයි, අපි ථිතමිද්ධයෙන් යුක්ත නො වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ උද්ධතා හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ අනුද්ධතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය ගේ සිත් විසිරිලා, මගේ සිත නොවිසිරුණු සිතක් ඇති කර ගන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ විචිකිච්ඡි හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ තිණ්ණවිචිකිච්ජා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය සැක සංකාවලින් යුක්තයි, බුද්ධි රත්තත්‍රය කෙරෙහි, අට තැන සැකයෙන් යුක්තයි. අපි සැකයෙන් මිදෙන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ කොඨනා හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ අක්කොධනා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනුන් ක්‍රොධ බහුලයි. කිපෙන සුලුයි. අපි නො කිපෙන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ උපනාහි හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ අනුපනාහි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය බද්ධ වෛරයෙන් යුක්තයි, අපි බද්ධ වෛරයෙන් යුක්තවුවෝ නො වන්නෙමු යි කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මක්ඛි හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ අමක්ඛි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය ගුණමකුයි, අපි ගුණමකු නො වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ පළාසි හවිස්සත්ති. මයමෙඤ්ඤ අපළාසි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය පළාසි, සුගවාහිසි, ලොකු ලොකු අයට වැදගත් අයට තමන් සමානකොට දක්වනවා. ඔවුන් ඇසුරු කරන බව දක්වනවා. අපි එබඳු වූ දුබල ගතියෙන් යුක්ත නො වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ ඉස්සුකි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අතිස්සුකි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය ලෝකයට ඊෂ්ඨා කරන අයයි. අපි ඊෂ්ඨා නො කරන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මච්ඡරී හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අමච්ඡරී හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය මසුරුබවින් යුක්තයි. අපි මසුරුබවින් මිදෙන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ සයා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අසයා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය කපටි අයයි. කෙරාටික අයයි. අපි කපටි බවින් මිදෙන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ මායාවි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අමායාවි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය මායාකාරී අයයි, අපි මායාවෙන් මිදෙන්නෙමු යි යන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ ඵද්ධා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අඤ්ඤා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය තද ගතිය ඇති අය යි, අපි ඒ තද ගතියෙන් මිදෙන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ අතිමාති හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අනතිමාති හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය අතිමාති අය යි, මාතයෙන් යුක්ත අයයි. අපි මාතයෙන්, අතිමාතයෙන් මිදුනු අයයි අනතිමාති වෙන්නෙමු යි කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ දුබ්බවා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ සුබ්බවා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය අකිකරුයි, මම/අපි කිකරු වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ පාපමිත්තා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ කල්‍යාණමිත්තා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය පාප මිත්‍රයින් ඇසුරු කරන අයයි. මම/අපි කල්‍යාණ මිත්‍රයින් ඇසුරු කරන්නෝ වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ පමත්තා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ අප්පමත්තා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය ප්‍රමාදි අයයි. අපි නම් අප්‍රමාදිවන්නෙමු යි, කොහොමහරි අප්‍රමාදි වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න. එය බොහෝ උපකාරයි.

- පරෙ අස්සද්ධා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ සද්ධා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය අශ්‍රධාවෙන් යුක්ත අය යි, අපි ශ්‍රධාවෙන් යුක්ත වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ අහිරිකා හවිස්සන්ති. මයමෙඤ හිරිමතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අන් අය පාපයට ලජ්ජා නැති අය යි, අපි පාපයට ලජ්ජා ඇති අය වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

- පරෙ අනොත්තාපි හවිස්සන්ති. මයමෙඤ ඔත්තාපි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය පාපයට බිය නැති අයයි, අපි පාපයට බිය ඇත්තෝ වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

• පරෙ අප්පස්සුතා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ බහුස්සුතා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය අල්පග්‍රාහ අයයි, ඇසු පිරු නැති අයයි. අපි බොහෝ දේ ඇසු පිරු නැත් ඇති බහුග්‍රාහවූවෝ වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

• පරෙ කුසිතා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ ආරද්ධවිරියා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය කම්මැලි අලස අය යි, අපි කම්මැලි බවින් අලස බවින් මිදුනු අය, ආරද්ධ විරිය, ඇරැඹූ විරිය ඇති අය වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

• පරෙ මුට්ඨස්සති හවිස්සන්ති. මයමෙතථ උපට්ඨිතස්සති හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය මුලාවූ සිහිය ඇති අය යි, අපි ඇරැඹූ සිහිය ඇති අය වන්නෙමු යි කියන කුසල සිත උපදවන්න.

• පරෙ දුප්පඤ්ඤා හවිස්සන්ති. මයමෙතථ පඤ්ඤාසම්පන්නා හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අනිත් අය ප්‍රඥාවෙන් තොර වූ, දුශ්ප්‍රාඥවූ අයයි, මම/අපි ප්‍රඥාවවන්නයෝ වන්නෙමු යි කියන කෙසේ හෝ වන්නෙමු යි කියන කුසල් සිත උපදවන්න.

• පරෙ සන්දිට්ඨිපරාමාසි ආධානභාහි දුප්පට්ඨිස්සග්ගි හවිස්සන්ති. මයමෙතථ අසන්දිට්ඨිපරාමාසි අනාධානභාහි සුප්පට්ඨිස්සග්ගි හවිස්සාමාති චිත්තං උප්පාදෙනබ්බං.

අත් අය ස්වකිය දෘෂ්ඨි පරාමාසි කොට, දැඩිව ගෙන, අත් හැරිය නො හැකි සේ ගෙන වාසය කරන්නේ, අපි ස්වකිය දෘෂ්ඨි පරාමංගීනය නො කොට, දැඩිව නො කොට, අත් හැරිය හැකි සේ පවත් වන්නෙමු යි වාසය කරන්නෙමු යි කියන මේ කුසල සිත උපදවන්න.

මෙන්න මේ කුසල සිත, මෙහෙම උපදනා කුසල සිත බොහෝ යහපත පිණිස පවතිනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන මේ ධර්මය අපි යම් කෙනෙකු යමක් පළමුකොට හිතන්නයි ඔන. ඉස්සෙල්ල අපි හඳුනාගන්න ඔන. දැන් බුදුරජාණන් වහන්සේ පළමුකොට කරන්නේ මේ සල්ලේබ සූත්‍රයේ සල්ලේබ ප්‍රතිපදාවෙදි වෙනස හඳුන්වලා දෙනවා. මෙන්න ලෝකයේ අය. මෙතැන ඉන්න එපා. මෙතැනින් වෙන් වෙන්න ඔන කියන ක්‍රියාව පටන්ගන්නවා. පෙන්නනවා ඉස්සෙල්ලා. පළමුවෙනි කොටසෙදි කල්ලේ ඒකයි.

ඊළඟට දෙවෙනි කොටසෙදි කියන්නේ එක කරන්න නෙවෙයි. කරන්න ඔන කියන සිත උපදවන්න. ඒ කරන්න ඔන කියන සිත උපදවා ගන්නහම, එයා තමයි කවදාහරි දවසක ඒ ක්‍රියාවට එළඹෙන නිසා. අපි කවදාවත්ම බොරු කියන්නේ නැහැයි නැහැයි කියන සිත ඉපැද්දෙව්වේ නැත්නම්, බොරු නො කියනවාය කියන කාරණාව වෙන්නේ නෑ. අපි කේලාම් කියන්නේ නැහැ, නැහැ කියන සිත

ඉපැද්දෙව්වේ නැත්නම් නො කියා ඉන්නවාය කියන කාරණාව වෙන්නේ නැහැ. දැන් මට පත්සලට යන්න ඔන කියන සිත උපන්නේ නැත්නම් පත්සලට යනව කියන කාරණාව වෙන්නේ නැහැ. මම නිවනට යනවාය කියන සිත උපන්නේ නැත්නම් යනවාය කියන කාරණාව වෙන්නේ නැහැ. මම මේ මේ වරද මග හරිනවා කියන සිත උපන්නේ නැත්නම් ඒ වරදෙන් මිදෙනවා කියන කාරණාව වෙන්නේ නැහැ.

ඒ නිසා පළමුකොට ම, මේ ඵලාශ්‍යෙන් අවුරුද්දේ මේ කරුණු ටික හොඳට අහගෙන, එකින් එක විමර්ශනය කරලා අපේ මම ලග මෙන්න මේ දෝෂය තියෙනවා. මම මේ දෝෂයෙන් මිදෙන්නට ඔනැ. කියල හඳුනාගෙන පළමුවෙන් ආරම්භ කරන්න, මම මේ වැරද්ද කරන්නේ නැහැ. මම මේ වැරද්දෙන් මිදෙනවා. අන් අය මේ වැරදි කරනවා. මම ඒ වරදට, ඒ ගොඩට වැටෙන්නේ නැහැ. මම ඒකෙන් මිදෙන්නෙමි කියන සිත උපදිනවා.

ආපසු ඒ වරදට වැටෙන්න පුළුවන්. කමක් නැ. ආපසු හිතන්න, නැ මම ආයෙ නම් කරන්නෙ නැ කියල. ආයෙමත් කරන්නේ නැ කියල හිතන්න.

එහෙම එහෙම නැවත නැවත නැවත නැවත බහුලකොට වරදට වැටි වැටි හරි, දැන් අපි වැටි වැටි නේ ඇවිද්දේ, වැටි වැටි හරි කමක් නැ, කැඩි කැඩි හරි කමක් නැ, හිතන එක නවත්තන්න එපා. මම මේක කරන්නේ නැ ආයි කරන්නේ නැ. ආයි කරන්නේ නැහැ. කරන හැම වේලාවකම හිතනවා මිට පස්සෙ නම් ඒක කරන්නේ නැහැ. එහෙම නැවත නැවත ඒ කුසල සිත උපදවන්න, ඒක බොහෝම උපකාරයී පුණ්‍ය විපාක හැටියට ගන්නත්, මේ සෙසු ප්‍රතිපදාවන් තුලට පිවිසෙන්නට, ඒ ගුණයෙන් යුක්තවුවෙකු වෙන්න ඒ ගුණය, ඒ ආරම්භය ආරම්භයක් ම වෙනවා.

.....

ඒ භාග්‍යවත්වූ අරහත්වූ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේට මාගේ මේ නමස්කාරය වේවා.

පරීක්ෂකපරීක්ෂකයෝ: - පරීක්ෂක පය්‍රියාය

- සෙය්‍යථාපි වුඤ්ඤා, විසමො මග්ගො, තස්සාස්ස අඤ්ඤා සමො මග්ගො පරීක්ෂකතාය, සෙය්‍යථාපි පන වුඤ්ඤා විසමං තිත්ථං, තස්සාස්ස අඤ්ඤං සමං තිත්ථං පරීක්ෂකතාය.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ වුඤ්ඤා භාමුදුරුවන්ට නැවතත් සිහිපත් කරනවා, පැහැදිලි කරනවා, වුඤ්ඤා, විෂම මාගීයක් වේ නම්, ඒ විෂම මාගීය අත්හැර දාලා ගමන් යන කෙනාට විෂම නො වූ සම මාගීයක් තියෙනවා. විෂම මාගීය අත්හැරලා යන්න, ගමන යන්න සම මාගීයකුත් තියෙනවා. විෂම නොවූපොලවල් තියෙනවා. ඒ විෂම නොවූපොලවල් හැරලා සමවූ යහපත්වූ තිත්ථයකින් නොවූපලකින් බැසගන්න පුළුවන්. විෂම දේ අත්හැරලා හොඳ දේ භාවිතාවට ගන්න පුළුවන්.

- එවමෙව බො වුඳ, විහිංසකස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරික්කමනාය, පාණාතිපාතස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අදින්නාදායස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අදින්නාදානා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අබුග්ගමාරිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අබුග්ගමාරියා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, මුසාවාදිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, පිසුණාවාවස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පිසුණාය වාවාය වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, ඵරුසාවාවස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස ඵරුසාය වාවාය වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, සමඵජ්ජලාපිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස සමඵජ්ජලාපා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අහිජ්ජකාලස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අහිජ්ජකා හොති පරික්කමනාය, බ්‍යාපන්නචිත්තස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අබ්‍යාපාදො හොති පරික්කමනාය.

ඒ වගේම වුඳ, විහිංසකස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරික්කමනාය, විහිංසාකාරී හිංසාකාරී සුද්ගලයාට ඒකෙන් මිදිලා අවිහිංසාවාදි වෙන්න සුලුවන්. දැන් මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කළ දේශනාවේදි මුල් කොටසේදි අපට පෙන්නලා දුන්නා අකුසලය. අකුසලයෙන් මිදෙන්න උත්සාහවත් වෙන්න කියන එක පෙන්නවා. ඒ පෙන්නුවේ දුක්ඛ සමුදයයි. දුක්ඛ පෙන්නවා. මෙන්න මේ මේ හේතු නිසා, මේ කම් නිසා අත්විදින්න වන විපාක පිළිබඳවයි එහි බියකරු බව දැක ඒකෙන් මිදෙන්න කියන ඉගැන්වීම කලා. ඊළඟට උන්වහන්සේ ආරම්භයේ පෙන්වුවා නිරෝධය. පටන් ගත්තේ මෙහෙමයි, මාගීය. දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී ප්‍රතිපදා මාගීය පෙන්නවා පටන් ගත්තේ කුසල් සිත උපදවන්නයි, මේ මේවායින් මිදෙනවා කියන, වෙන්වෙනවා කියන කුසල සිත වඩන්න ආරම්භය පෙන්නවා. ඊළඟට උන්වහන්සේ මේ කොටසේදි පෙන්වනවා අවිහිංසාව හා හිංසාව. හිංසාකාරී සුද්ගලයාට සුලුවන් අවිහිංසක වෙන්න. විෂම මාවන විෂම පාර අත්හැරලා හොඳ පාර, පහසු පාර අපි තෝරාගන්නවා වගේ, නසුරු විෂම නොටුපොල අත්හැරලා හොඳ, සම වූ යහපත් නොටුපොල තෝරාගන්නවා වගේ, විෂම බව අත්හැරලා, හිසංක බව අත්හැරලා, අවිහිංසක බවට පත්වෙන්න සුලුවන්. දැන් මේ පෙන්න්නේ මොකක්ද? සමුදය හා නිරෝධයයි. හිංසාකාරී බව, යම් සුද්ගලයෙකු හිංසාකාරී නම් ඔහු දුකට හේතු රැස් කරනවා. නැවත නැවත දුක උපදවන හේතුවයි මේ රැස් කරන්නේ. මොනවද? කම්. අකුසල කම් රැස් කරනවා හිංසාකාරී සුද්ගලයා. පර පණ නසන කෙනා. සොරකම් කරන කෙනා. කාමයේ හැසිරෙන කෙනා. බොරු කේලාම් හිස් වචන ඵරුස වචන කියන කෙනා. දැන් එක විෂම මාවනයයි ඔහුට, විෂම නොටුපොලයි. එනමින් බහින්න ගියොත් නසුරු තැනකටයි බහින්නේ. ඒ පාරේ ගියොත් නසුරු භයානක තිරිසන් අසුර ප්‍රේත තිරියයි. සිව් අපායයි පෙනෙන්නේ. ඒ නිසා මේ විෂම මාවන අත්හරින්න. මේ විෂම නොටුපොල රැකෙන්නේ, බැස්සොත් වැටෙන්නේ තිරිසන් ප්‍රේත අසුර තිරියටයි. ඒ නිසා මුල් මාවන අත්හරින්න. අත්හැරලා සිව් අපායේ දුක නිරුද්ධ වෙන පැත්තක් තියෙනවා. කුසල පැත්තක්. එ නැතදි උන්වහන්සේ පෙන්වනවා, සබ්බ පාපස්ස අකරණං, කුසලස්ස උපසම්පදා, කුසල් වඩන්න. කුසල සහගත වෙන්න. ඔන්න සුලුවන් කෙනෙකුට මාව මෙබඳු හිංසකයෙක් නම් මං අනුන්ට හිංසා කරන කෙනෙක් නම් මේ වැරැදි මාවනයයි. විෂම මාවනයයි. ඒ මාවතෙන් මිදිලා, සම මාවතක, හොඳ පාරකට එන්න ඉඩ තියෙනවා. හොඳ මාවතකට එන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒ හොඳ මාවතට එන්න,

තියෙන අකුසල පැත්ත අනහරින් ඔන. එහෙම නම්, උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, එවමෙව බො වුඤ්ඤ, විහිංසකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරික්කමනාය, ඒ විහිංසාකාරී, හිංසාකාරී බවින් මිදෙන්න අවිහිංසක බව තියෙනවා. ඔන්න හොඳ පැත්ත කුසලය පෙන්වනවා බුදුරජාණන් වහන්සේ. පාණාතිපාතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, සතුන් මරන්නේ නැතිනම් ඒ විසම මග අනහරලා එන්න පාණාතිපාතයෙන් වෙන්වීමක් තියෙනවා. සොරකම් කරන පුරුදු පුද්ගලයෙක් නම් ඒකෙන් මිදිලා සොරකම් නො කරන්නෙක්, නො දූන් දේ නො ගන්නෙක් බවට පත්වෙන්න, සම මාවතක් තියෙනවා. අබ්බමචාරීව නම් වාසය කරන්නේ, එබඳු පුද්ගලයාට තියෙනවා ඒකෙන් මිදිලා එන්න තැනක්. බ්‍රහ්මචරියාව. බොරු කියන පුරිස පුද්ගලයෙකුට තියෙනවා ඒකෙන් මිදිලා මුසාවාද වරමණයක්. මුසාවාදයෙන් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. කේලාමි කියන කෙනාට, පුරිස පුද්ගලයාට ඒ විසම තැනින් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. කේලාමි කීමෙන් මිදුණු බවක් තියෙනවා. වරමණයක් තියෙනවා. ඵරුෂ වචන කියන පුරිස පුද්ගලයාට ඒ අකුසල පැත්තෙන් මිදිල ඉන්න කුසල සහගත බවක් තියෙනවා. ඵරුෂ වචන නොකීමේදී, ඉන් වෙන්වීමෙන්. හිස් වචන භාවිතා කරන කෙනාට ඒ රළු මාවත අත්හැරදාලා ගාත්ත මාවතකට එන්න පුළුවන් යහපත් වචන භාවිතා කරලා. දැඩි ලෝභයෙන් යුක්ත කෙනාට සම මාවතක් තියෙනවා දැඩි ලෝභයෙන් මිදෙන්න. ව්‍යාපාදයෙන් තරහෙන් යුක්ත කෙනාට ඒ තරහයෙන් මිදිලා මෙමුත්‍රි සිත් ඇති කර ගෙන සම මාවතට එන්න පුළුවන් කම තියෙනවා.

- මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාදිට්ඨි හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසංකප්පස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසංකප්පො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවාචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවාචා හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාකම්මන්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාකම්මන්තො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාආජිවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාආජිවො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවායාමස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවායාමො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසති හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසමාධිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසමාධි හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාඤාණිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාඤාණං හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවිමුක්තිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවිමුක්ති හොති පරික්කමනාය,
- මිච්ඡා දෘෂ්ඨියෙන් යුක්ත පුද්ගලයාට ඒකෙන් මිදිලා එන්න මේ සම්මා දිට්ඨියක් තියෙනවා. මිච්ඡා සංකල්පයෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා එන්න සම්මා සංකල්පයක් තියෙනවා. වැරැදි වචන භාවිතා කරන පුද්ගලයාට, ඒකෙන් මිදිලා එන්න තැනක් තියෙනවා, සම්මාමාවාචක්. වැරැදි කමිහින්න කරන කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා කරන්න සමයක් කමිහින්න තියෙනවා. වැරැදි දිවි පැවැත්ම ඇති කෙනාට ඉන් මිදෙන්න සම්මා ආජිවයක් තියෙනවා. වැරැදි ලෙස වැයම් කරන කෙනාට හරි වැයමක් තියෙනවා. වැරැදි මිත්‍යා සිහියෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදෙන්න සම්මා සතියක් තියෙනවා. මිච්ඡා සමාධියෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා එන්න සම්මා සමාධියක් තියෙනවා. මිච්ඡා ඤාණයෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා එන්න සම්මා ඤාණයක් තියෙනවා. මිච්ඡා විමුක්තියෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා එන්න සම භූමියක්, සම්මා විමුක්තියක් තියෙනවා.

- විනම්දධපරිසූචිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විගතවිනම්දධතා හොති පරික්කමනාය, උද්ධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුද්ධවං හොති පරික්කමනාය, වෙච්ඡිවිජ්ජස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස තිණ්ණවිච්ඡිප්පතා හොති පරික්කමනාය, කොධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අක්කොධො හොති පරික්කමනාය, උපනාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුපනාහො හොති පරික්කමනාය, මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති පරික්කමනාය, පළාසිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපළාසො හොති පරික්කමනාය, ඉස්සුකිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනිස්සා හොති පරික්කමනාය. මච්ඡරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමච්ඡරියං හොති පරික්කමනාය. සංඝස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාංඝො හොති පරික්කමනාය. මායාවිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා හොති පරික්කමනාය. ඵද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අථද්ධියං හොති පරික්කමනාය. අතිමානිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනතිමානො හොති පරික්කමනාය. දුඛඛවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොච්චස්සතා හොති පරික්කමනාය. පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරික්කමනාය. පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අප්පමාදො හොති පරික්කමනාය. අස්සද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සද්ධා හොති පරික්කමනාය. අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති පරික්කමනාය. අනොත්තාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඔත්තප්පං හොති පරික්කමනාය. අප්පස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඛාහුසව්චං හොති පරික්කමනාය. භුසිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විරියාරම්හො හොති පරික්කමනාය. මුට්ඨස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිතා හොති පරික්කමනාය. දුප්පඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසම්පදා හොති පරික්කමනාය. සන්දට්ඨිපරාමාසිභාධානගාහිදුප්පට්ඨිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසන්දට්ඨිපරාමාසිභාධානගාහිදුප්පට්ඨිස්සග්ගිස්ස හොති පරික්කමනාය.

විනම්දධයෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදාලා එන්න විගතවිනම්දධයක් - විනම්දධය දුරුකළ තැනක් තියෙනවා. දුරු කරන තැනක් තියෙනවා. උද්ධව්චස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස - විසිරුණු සිත් ඇති කෙනාට නො විසිරුණු සිත් ඇතිව වාසය කරන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. සැකයෙන් යුක්ත කෙනාට සැකය දුරුකොට වාසය කරන්න පුළුවන් ක්‍රමයක් තියෙනවා. තැනක් තියෙනවා. කියෙන කෙනාට, කිපෙන පුද්ගලයාට කිපීමෙන් මිදිලා, නො කිපි ඉන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. බද්ධ වෛරයෙන් යුක්ත කෙනාට බද්ධ වෛරයෙන් මිදෙන්න පුළුවන් කමක් තියෙනවා. මිදෙන තැනක් තියෙනවා. මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති - ගුණමතු පුද්ගලයාට ගුණමතු බවින් මිදිලා ගුණමතු නො වී ඉන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. යුගග්‍රාහයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාට උසස් පුද්ගලයින් හා තමන් සමකොට දක්වන පුද්ගලයාට ඒකෙන් මිදිල ඉන්න තැනක් තියෙනවා. ලෝකයට ඊෂ්ඨා කරන කෙනාට, පුරිස පුද්ගලයාට ඒ ඊෂ්ඨාවෙන් මිදිලා ඉන්න ඊෂ්ඨා නො කරන බවක් තියෙනවා. දැඩි ලෝභයෙන්, මච්ඡරියෙන් යුක්ත කෙනාට, මිදිල ඉන්න මසුරු නො වුණු බවක්, අමච්ඡරියක් තියෙනවා. සංඝස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස - කපටි, කෙරාටික පුද්ගලයාට ඒ කපටි බවින් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. මායාකාරී පුද්ගලයාට ඉන් මිදිලා ඉන්න මායාකාරී නො වුණු බවක් තියෙනවා. තද ගතිය ඇති පුද්ගලයාට එයින් මිදිලා තද ගතියෙන් තොරව ඉන්න

පුලුවන් තැනක් ක්‍රමයක් තියෙනවා. මානසෙන් යුක්ත කෙනාට මානය නැතිකරලා, අනතිමානිව ඉන්න පුලුවන් ක්‍රමයක් තියෙනවා. ඒ අනිමානි, අනතිමානි. අපි හුගක් වෙලාවට සාමාන්‍ය සමාජයේදී යම් යම් පුද්ගලයන්ට හඳුන්වනවා ඔහු නිහතමානි කෙනෙක් කියලා. මේ නිහතමානි කියන වචනය සාමාන්‍ය ලෝකයේ කෙනෙකුට හඳුන්වන්න සුදුසු වචනයක් නො වෙයි. නිහතමානි කියල කියන්නේ මානය නැසූ, මානය නැසුවේ කවුද? රහතන් වහන්සේයි. එතකොට මානය නැසුවේ රහතන් වහන්සේයි. අනාගාමී වුනත් මානය තියෙනවා. එතකොට අනාගාමී කෙනෙකුට කිව්වත් නිහතමානි කෙනෙක් කියල වැරදි කතාවක්. එහෙනම් එබඳු මානය අඩු කෙනෙකුට කියන්න සුදුසු වචනය මොකක්ද? අනතිමානි, කරණිය මෙන්න සූත්‍රයේ තියෙන්නේ. අපි භාවිතා කරන නිහතමානි කියන වචනයට යොදාගන්න ඔන වචනය තමයි අනතිමානි. මානය නැති. දැන් මේ හිතෙන්ට පුලුවන්. නේද. අනතිමානි කෙනෙක්. මානයෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා ඉන්න අනතිමානි බවක්. අතිකරු කෙනාට, අද අතිකරුයි. එයාට අවශ්‍ය නම් හෙට කිකරු වෙන්න පුලුවන්. දැන් බලන්න, වරදෙන් මිදුනහම කොට්ටර ලස්සනද කියල. අංගුලිමාල මේ මොහොතකට කලින් ඇගිලි මාලයක් කපේ දාගෙන, ලේ පෙර පෙරා, කඩු කිනිසි අතින් අරගෙන, යකෂයෙක්, රාකෂයෙක් වගේ දුටු දුටුවන් පස්සේ එලවන්නේ. ඒ නපුරු හිංසාකාරී ප්‍රාණසාති පුද්ගලයා බලන්න මොහොතකින් අහිංසක පුද්ගලයෙක් බව පත්වුනා. -අභිභාවමුත්තො වන්දිමා - බුදුරජාණන් වහන්සේ උපමාවක් දක්වනවා. කලු වලාකුළකින් වැසුණු හඳ, ආලෝකමත් නැහැ පේන්න. හැබැයි ඒ කලු වලාකුලු ටික දෙබැ කරගෙන පුන්සඳ මඬල මතු වෙතකොට ලෝකයට ම ආලෝකයි. ලෝකයෙන් අඳුර දුරු වෙනවා. ඉතින් අපගේ ජීවිතත් සැබැවින් ම පුන් සඳක් වගෙයි. හැබැයි ඒ පුන්සඳේ ආලෝකය පැතිරෙන්නේ නැහැ, මේ අකුසලය නමැති සණ වලාකුළෙන්. මේ සණ වලාකුලු අතරින් මුදවා ගන්නොත්, ස්වභාවයෙන් ආලෝකමත් බවක් අපිට ලබන්න පුලුවන්. ඒ නිසා අපි ලග තියෙන මේ සියලු අඩුපාඩුකම් මග හැරලා ඉවත් කරලා කැමැති නම් අර හිත ඉපැද්දෙව්ව වගේ, ඒ හිත උපද්දවලා විතරක් නතර නො වී ඒක සැබැවක් කරන්න ඔන නම් ඒ ඉන්න තැනින් මිදිලා ඉන්න පුලුවන් තැනක් තියෙනවා. අතිකරු කෙනාට අද අතිකරුයි, නමා හිතුමොත් නෑ මම අද ඉඳලා කිකරු වෙනවා. කාටත් කිකරු වෙනවා. හිතුමොත් එයාට පුලුවන් අතිකරු බවින් මිදිලා කිකරු වෙන්න.

බලන්න ජන්ත භාමුදුරුවන්ගෙයි, රාහුල භාමුදුරුවන්ගෙයි වෙනස. රාහුල පුංචි භාමුදුරුවන්ට උඩගු වෙනවා නම් උඩගු වෙන්න හුගාක් හේතු තිබුණා. හුගක් මහා පුරුෂ ලක්ෂණත් තිබුනා. දවසක් බුදුභාමුදුරුවෝ පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට පිටපස්සෙන් උන්වහන්සේ පා ඔසවනකොට පෙනෙනවා යටි පතුලේ තියෙන පුරිෂ ලක්ෂණ. රාහුල භාමුදුරුවොත් කකුල උස්සලා බලනවා, මගෙන් තියෙනවාද කියල. මගෙන් තියෙනව ටිකක්. ඉතින් බුදුභාමුදුරුවන්ගේ ලක්ෂණය බලලා මගෙන් තියෙනවා ටිකක්. ඉතින් බුදුභාමුදුරුවෝ ඉස්සරහ බලාගෙන වැඩියා බුදුභාමුදුරුවෝ නැවැතිලා ඉඳලා කියනවා රාහුල, මේ කය දිහා බලලා වැඩක් නැහැ. උන්වහන්සේ පුංචි අනුශාසනාවක් කලා. රාහුල භාමුදුරුවෝ කල්පනා කලා මේ මෙබඳු ධර්මයක් ලැබිල තියෙද්දි

මොන පිණිඩපාතයක් ද. මම දැන් මේ ගමන නතර කරනවා. අසල වනලැහැබක් දැක්කා. එතැන නතරවුනා. ගහක් යට වාඩිවුනා. සුභ වශයෙන් දැක්ක කය බලන්න. උන්වහන්සේ සමාපත්තියට, ධ්‍යානයට සමවැදුනා. සැරියුත් භාමුදුරුවෝ වැඩම කරලා බුදුරජාණන් වහන්සේත්, සැරියුත් භාමුදුරුවෝත් රාහුල භාමුදුරුවන්ට මග පෙන්වුවා. රාහුල භාමුදුරුවන්ට පුලුවන් වුනා සකලක්ලේශයන් ප්‍රහිණ කර ගන්න.

හැබැයි ඒ උන්වහන්සේ පූට්ඨ කාලයේ ඉඳලම, අවුරුදු හතයි පැවිදි වෙනකොට, එදා අවුරුදු හතකට පස්සෙ තාත්තව දැක්කේ. උපන් දවසෙමයි සිඬාර්ථ කුමරුවන් මේ දරුවට දෝතටවන් ගන්නෙ නැ. දරුවට සෙනෙහස නැතුවා නොවෙයි. බැලුවා, රාත්‍රියේ නිතේ ඉන්න මව් පුතු දෙදෙනාව දැක්කා. එහෙත් පුතු සුරතල් කරන්නට ගියහොත් සිප වැලඳගෙනවත් යන්නට ගියොත් මේ ගමන යන්න අමාරුයි. එහෙත් රාහුල කුමරුවා මෙන් මුලු ලෝක සත්තවයා එකම දරු කැලක් සේ සලකා සියලු දෙනාට අනුකම්පා කොට ඒ ගමන උන්වහන්සේ ගියේ. ගිහිල්ල නැවත ජාන භූමියට වැඩම කළේ අවුරුදු හතකට පස්සේයි. එතකොට උපන් පූට්ඨ පුතාට අවුරුදු හතයි. කිඹුල්වනට උන්වහන්සේ වැඩම කරලා, වැඩම කලෙන් බොහෝ ආරාධනාවන් ලැබීමෙන් අතතුරුවයි. ශාක්‍යයෝ ටිකක් අධිමානයෙන් යුක්තයි. උන්වහන්සේ වැඩම කරනකොට වැඩිහිටියෝ කල්පනා කලා බාලවෙව්ව සිඬාර්ථ ගෞතමයින්ට වදින්න වෙනවා අපිට. (1.37.24) 26.44 ඒ නිසා පූට්ඨ පූට්ඨ අය ලවා වැන්දෙව්වා. වැඩිහිටියෝ වැන්දේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ යමකප්‍රාතිභායීය පැවා ශාක්‍යවරු දමනය කරගන්න. ඤාතිවරු දමනය කරගන්න යමකප්‍රාතිභායීය පැවා. ඉතින් අදත් සමහර වෙලාවට අද වුනත් අපේ නැයින්ට අපි වටින්නේ නැහැ. කවුරුවත් බණ අහන්න එන්නෙත් නැහැ. ගියාට කිසි ගන්නගන්නේ නැහැ. ඉතින් අපිට යමකප්‍රාතිභායීය පාත්තන් බැහැ නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ නම් යමකප්‍රාතිභායීය පාලා හරි බණ කිව්වා. උන්වහන්සේ බණ කියල ඉවරවුණත් කවුරුවත් පසුවදාට දානයට ආරාධනා කළේ නැහැ. පසුදින උන්වහන්සේ හිඤ්ඤ සංඝයාද සමග කිඹුල්වත් නුවර නගරයේ ගෙන් ගෙට පිණිඩපාතයේ වඩිනවා. යශෝධරාව දැක්කා පිණිඩපාතයේ යනවා. දූවල ගිහිල්ලා කිව්වා අන්න ඔබගේ පුතා ගෙන් ගෙට සිගා කනවා කියලා. රජපුරුවන්ට හරි සංවේගයක්. අපේ පරපුරේ කවදාවත් හිගමනේ ගිහිල්ල නැ. සලුපිලි හදිමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට ගියා. ගිහිල්ල කියනවා අනේ පුතේ, අපගේ වංශයේ කවුරුවත් හිගමන් කරලා නැහැ. ඇයි අපගේ වංශයට නිගා කරන්නේ? මහරජ, ඔබගේ වංශය ශාක්‍ය වංශයයි. ඒක එහෙම වෙන්න ඇති. මගේ වංශය බුද්ධ වංශයයි. බුද්ධ වංශයේ අය යැපෙන්නේ මෙහෙමයි. බණ කිව්වා. පසුදිනට ආරාධනා කලා. මෙසේ උන්වහන්සේ මේ කිඹුල්වනට වැඩම කරන දවසට උඩුමහලේ ඉඳගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාන්ත සංවර ඉරියව්වෙන් වඩිනවා දැක්ක යශෝධරාව පුතාට පෙන්නනවා අන්න පුතේ තාත්තා. තාත්තාගේ ගතිගුණ, ලක්ෂණ බොහොම ලොකු වණිතාවක් කරනවා. උන්වහන්සේගේ ලක්ෂණ ටික ගුණ ටික පැහැදිලි කරනවා යශෝධරාව තමන්ගේ පුතාට. පෙන්නලා කියනවා අන්න ගිහිල්ලා දායාද ඉල්ලාගන්න කියලා. රාහුල කුමාරයා දූවගෙන ගිහිල්ලා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අතේ ඵල්ලෙනවා. ඵල්ලෙලා

කියනවා, ස්වාමීනි, ඔබ වහන්සේගේ සෙවනත් මට හරි සිසිලක් වෙනවා කියලා. මට දායාද දෙන්න කියනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ එක්කරගෙන ගිහිල්ලා සැරියුත් රහතන් වහන්සේට බාර දෙනවා මහණ කරන්න කියලා. ඉතින් ඒ වේලාවේ බොහෝම පිඩාවට පත්වෙනවා සුදොවුන් මහ රජතුමා. ඒ කියන්නේ මේ සුංචි භාමුදුරුවන්ට මානය උපදවා ගත්තට හේතු ගොඩක් තිබුණා. එකක්, රාජ කුමාරයෙක්. අනෙක සිඨාර්ථ කුමරුවාගේ එකම පුතා. ඊළඟට සැරියුත් භාමුදුරුවන්ගේ ශිෂ්‍යයෙක්. ඊළඟට බොහෝම උපධිසම්පත් තිබිව්ව, පූර්ව ලක්ෂණවලින් යුක්ත රූප සම්පත්තියක් තිබිව්ව, ඥාන සම්පත්තියක් තිබිව්ව, ඒ වුනත් හරිම අතතිමානයි. රාහුල භාමුදුරුවෝ තමයි හැමදාම ආරාමයේ මිදුල්, මලුපෙත් මං අමදින්නේ. කුණු අරන් දාන්නේ. වැසිකිලි කැසිකිලි සුධ කරන්නේ රාහුල භාමුදුරුවෝයි. එහෙම අරන් දාලා ඒ උපකරණ උන්වහන්සේ තිසි තැන්වල තැන්පත් කරනවා. සමහර වේලාවට උන්වහන්සේගේ ඉවසීම බලන්න කිකරු බව බලන්න සමහර ගුරුවරු ඒ ඉඳල් කොහු වෙනත් තැනෙකින් තියලා විමසනවා. කවුද මේ ඉඳල් කොහු තැන් තැන්වල දාලා තියෙන්නේ කියලා. රාහුල තමයි මේවා පාවිච්චි කළේ. රාහුල භාමුදුරුවෝ කවදාවත්, තෑ තෑ මම ගන්නේ නැහැ. මම ගන්න දේ ගන්න තැන්වලින් තිව්වා කියල කියන්න ගියේ නැහැ වැඩිහිටියන්ට. බොහෝම නිහඬව අර කුණු ටික අගෙන දානවා. ඒ විදියෙන් උන්වහන්සේ කිකරු වුනා. වැලි දෝතක් උන්වහන්සේ හැමදාම උදෑසන අතට අරගෙන මෙසේ මේ වැලි ඇට ගනනට මට අවවාද ලැබෙන්න කියල ප්‍රාර්ථනා කරලා උඩ දානවා. ඒ උන්වහන්සේගේ කිකරු කමයි.

ජන්ත භාමුදුරුවෝ, සිද්ධාර්ථ කුමාරයා උපන්නේ මාත් එක්කමයි. සිද්ධාර්ථ කුමාරයා සෙල්ලම් කළේත් මාත් එක්කයි. සිද්ධාර්ථ කුමාරයා වැලි කෙලියට ගියේත් මාත් එක්කයි. සිද්ධාර්ථ කුමාරයා මහණ වෙන්න ආවෙත් මාත් එක්කයි. උඩගු වුනා. මට වඩා කෙනෙක් නෑ. ඊට පස්සේ ආපු අය කවද මේ සැරියුත් මුගලන්ල කියල අග්‍රශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාටත් නිදා කලා. (1.43.00) 32.17 ඒ ගොල්ලා මේ පස්සේ එක්කාසු වෙව්ව අයයි. මම මුල ඉඳලාම හිටපු එක්කෙනා නේ. පිරිනිවන් පාන මොහොත දක්වාම බැරිවුනා ජන්ත භාමුදුරුවන්ව දමනය කරන්න. එව්වර උඩගුවෙලා හිටියේ. බ්‍රහ්ම දණ්ඩය පණවලයි ජන්ත භාමුදුරුවන්ව හික්මවා ගන්නේ.

ඉතින් එබඳු අකිකරු අය වුනත් කිකරු වෙන්න පුළුවන්. අවශ්‍යතාවය හඳුනාගන්න විතරයි තියෙන්නේ. යම් කෙනෙකුට පුළුවන්කම තියෙනවා ඒ දුබලතාවය හඳුනාගෙන ඒකෙන් මිඳෙන්න. පාපමිත්තස්ස පූර්වපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරික්කමතාය. පාපමිත්‍රයන් ඇසුරු කරන කෙනාට පුළුවන් තමන් සත්ත්වසාත්තයට, සොරකමට, කාමමිත්තාචාරයට, සුරාවට, සුදුවට යොමුකරන පාපමිත්‍රයෝ නම් ඇසුරු වෙන්නේ ඇසුරු කරන්නෙ හඳුනාගන්නොත් අතේ මේ ආශ්‍රයෙන් මිඳෙන්න ඔන කියලා කැමැති සිතක් උපන්නොත් එයාට පුළුවන් ඒ පැත්තෙන් මිදිලා කල්‍යාන මිත්‍ර ආශ්‍රයට එන්න. ඒ වගේම පමත්තස්ස පූර්වපුග්ගලස්ස - ප්‍රමාදි පූර්ව පුද්ගලයාට පුළුවන් පමා බවින් මිදිලා අප්‍රමාදි බවට පත්වෙන්නට පුළුවන්. අශ්‍රද්ධාවන්ත පුද්ගලයාට පුළුවන් ඒ අශ්‍රද්ධාවෙන්

මිදිලා, ශ්‍රද්ධාවෙන් ඉන්න පුලුවන්කම තියෙනවා. එමෙන්ම පාපයට ලජ්ජා නැති කෙනාට පුලුවන් ඒකෙන් මිදිලා පාපයට ලජ්ජාව උපදවාගන්න. පාපයට බිය නැති කෙනාට පුලුවන් පාපයෙහි බිය ඇති කරගන්න. ඇසු පිරු නැත් නැති කෙනාට පුලුවන්, අප්පස්සුන කෙනාට පුලුවන් බහුග්‍රාහයෙක් වෙන්න ඒකෙන් මිදිලා. කම්මැලියාට පුලුවන් කම්මැලි බවින් මිදිලා, කම්මැලි නො වුණු කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට. අලස නො වුණු කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට පුලුවන්. වියාය ඇරැඹූ කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට පුලුවන්. සිහි මූලා වෙව්ව කෙනාට පුලුවන් නිතරම කුසල් සිත පලඹ සිටින තරමට සිහි උපදවා ගන්න කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට. ප්‍රඥාවෙන් දූබල කෙනාට පුලුවන් ඒ දූබල බවින් මිදිලා, ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න. ස්වකීය දෘෂ්ටියෙන් දැඩිව ගෙන ග්‍රහණයකොට අත්තොහැරියහැකි සේ දැඩිකොට අල්ලාගෙන ඉන්න කෙනාට පුලුවන් ඒ තත්ත්වයෙන් මිදිලා ස්වකීය දෘෂ්ටි දැඩිකොට නො ගෙන පරාමශීතය නොකොට අත්හරින බවකින් මේ අපි භාවිතා කරන අද දවසේ අපි යම් යම් ප්‍රමාණයෙන් සම්මා දිට්ඨියයි කියල හඳුනා ගන්න දේ පවා අත්හරින්න වෙනවා. අත්හරින්න සූදානම් වෙලා ඉන්න ඔන. අපි ගන්න දේ හරි, ඒකමයි නැත කියල හිටියොත් වැරදියි. අපි කිව්වෙ අර අහක බලාගෙන ඉන්න එක්කෙනාට, හරි පැත්ත පෙන්නනවා. එයා හිතුවොත් මම හරි පැත්තට ඉන්නවා කියල, වැරදියි. කන්දක් පෙන්නනවා. දැන් මම හරි දේ දකිනවා කියල හිතුවොත් දෘෂ්ටියට දාලා, වැරදියි. ඒක අත්හරින්න වෙනවා. දැන් අපි කන්ද කියන නැත අත්හරිනව නේ ගලක් පෙන්නලා. ගල කියන නැතට එන්න නම් හරි දැන් මම ඇත්තම දකිනවා කියල හිතුවොත් වැරදියි. දැන් අපි එතැනින් ඊළගට පෙන්නුවා ඒ ආසන්නයේ තියෙන මහ ගහක්. රුස්ස ගහක්. දැන් ගහ දිහා බලාගෙන මම හරි නැත දකිනවා කියල හිතුවොත් වැරදියි. ඒක අත් හරින්න වෙනවා. දැන් අපි පෙන්නුවා ඒ ගහේ එක පැත්තක්. වම් පැත්තට ගිය අත්ත බලන්න. දැන් හරි ඒ වම් පැත්තෙ අත්තේ අතින් පැත්ත මට පේනවා දැන් දැන්නම් හරි මොකක්වත් ඔන නැහැ. කවුරුවත් ඔන නැහැ කියලා මොකද තාමත් හරි නැත දැක්කේ නැහැ. දැන් අපි අත්තිමට යි පෙන්නුවේ ඒ අත්ත අගින් බලන්නකියල කියන කොට ඔන්න පෙනුනෙ එතකොටයි හරි නැත. දැන් එතකොට අර පිළිවෙලින්, පිළිවෙලින් අත්හැරගෙන අත්හැරගෙන නාව නම් අර ගන්න ගන්න නැත දැඩිකොට හිටියනම් බැ. ඒ වගේ අපි අද දවසේ මේ මාගී ප්‍රතිපදාව තුළත් භාවිතා කරන, හරියි කියල අපි මෙතෙහි කරන දේවල් යම් විටෙක වරදෙනවා. ඊට එහාට යන්න වෙනවා. සම්මා දිට්ඨිය කියන එක එකක්.

මොකද ස්වභාවයක් හැටියට පෙන්නලා තියෙනවා අඳුර ඇති තැනෙක, අඳුර ඇති තැනෙක, අපි දන්නව දැන් අඳුර නැතිවෙන්නේ ආලෝකයෙන්. ආලෝකය ඉපැද්දෙව්වොත් අඳුර නැති වෙනවා, පලිය උපදිනවා කියල දන්නවා. එතකොට අපි හිතමු අපි වොට් පහක බල්බ් එකක් දැල්වුවා. දැන් ඇත්තට ම අඳුර දුරු වුනා. ආලෝකය පහලවුනා. 38.14 (1.48.59) දැන් පෙනෙනවා. හැබැයි දැන් අපි හිතුවොත්, දැන් හරි මම පලිය උපද්දවාගන්න කියල, සම්පූර්ණ නැහැ. ඇයි. අපි එතැන වොට් පහලොවේ බල්බ් එකක් දැල්වුවොත්. පලිය වැඩි වෙනවා නේ. පලිය වැඩිවෙනවා කියන්නේ මෙතැන අඳුරත් තිබිල තියෙනව නේ. දැන් වොට් පහේ බල්බ් එකේ ආලෝකයෙන් සැහිමකට

පත්වුනොත්, එයා පහෙනුයි ආලෝකය ලබන්නේ. දැන් පහලොවේ ආලෝකය උපදවාගෙන දැන් නම් හරි, අඳුර දුරු කලා කියල හිතුවොත්, වැරදියි. විසිපහේ බල්බ් එකක් දැල්වුවොත් ඒ එලියට වැඩි එලියක් එනවා. වැඩි එලියක් එනවා කියන්නේ ඉස්සෙල්ලා එලියයි කියාපු තැන අඳුරක් තිබ්ල තියෙනවා. පහලොවේ බල්බ් එක දල්වාපු තැන අඳුරක් තිබ්ල තියෙනවා. ඒ අඳුර දුරුවෙලායි දැන් හරි කියල හිතුවොත් ඔය තරම්ත්, අපි පණහෙ බල්බ් එකක්, සියෙ බල්බ් එකක්, දාහෙ එකක් දල්වන්න, දල්වන්න අපට පෙනෙනවා එලිය වැඩි වෙනවා. එලිය වැඩි වෙනවා කියන්නේ අපට නො පෙනෙන අඳුරක් එතැන තිබ්ලා තියෙනවා. අපි එලියයි කියල කතා කරපු තැන අඳුරක් තිබ්ල තියෙනවා. ඒ වගේ අපි සම්මා දිවයිනයි කියල අද කතා කරන තැන මිත්තාදාෂ්ඨියකුත් තියෙනවා. වරදකුත් තියෙනවා. එතකොට අපි එක පහතකින් බැහැ. අපි පහ දැල්වුවා. අපි පහලොව දල්වනවා. විසිපහ දල්වලා බලනවා, පණහ දල්වනවා. සිය දල්වනවා. පත්සිය දල්වනවා. දාහ දල්වනවා. මේ විදියෙන් අපි අර හරියි කියල අරගන්න එක ඊට වැඩි තැනකට අපි මේ මාජගය වඩනවා, වැඩෙනවා කියන්නේ ඒකයි. එකම තැන නොවෙයි. ඒ නිසා අපි සූදානම්ත් ඉන්න ඕන, මේ ඇතිකරගන්න දෘෂ්ඨිය, සංකල්පය ඒකමයි, හරි එතැනමයි කියන එක හිටියොත් තතර වෙනවා. අතහරින්න පුලුවන් බවකින්, ඊට වඩා හොඳ දැක්මක් ලැබුනොත්, ආශ්‍රව කෙලෙස් ගෙවෙන හොඳ තැනක් ලැබුණොත් එතැන ඇසුරු කරන්න බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්න ඕන. ඒ නිසා එහෙම දැඩි කොට ගන්න දෘෂ්ඨිවලින් මිදිලා, දෘෂ්ඨිගේ පරාමශීණයෙන් දැඩිකොට ගන්න ග්‍රහණයෙන් මිදිලා, දෘෂ්ඨිවාදයන්ගෙන් සපුරා මිදුණු තැනකුත් තියෙනවා මේ ලෝකයේ ඉන්න.

එසේ උන්වහන්සේ දේශනා කරල දැන් හතරවෙනි ආකාරයක් උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා එසේ උප්වහන්සේ දේශනා කරල දැන් හතරවෙනි ආකාරයක් උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා

උපරිභාවපරියායෝ: - උපරිභාවපයඝ්ඛාය

- සෙය්‍යථාපි වුඤ්ඤා, යෙ කෙව් අකුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ අධොභාවං ගමනියා යෙ කෙව් කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ උපරිභාවං ගමනියා.
- එවමෙව ඛො වුඤ්ඤා, විහිංසකස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති උපරිභාවාය. පාණාතිපාතිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. අදිත්තාදායස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අදිත්තාදානා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. අබ්‍රහ්මචාරිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. මුසාවාදිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. පිසුණාවාචස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පිසුණාය වාචාය වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. ඵරුසාවාචස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. සම්ඵප්පලාපිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. අහිංසකාලස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අහිංසකා හොති පරික්කමනාය, ඛාපත්තචිත්තස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස ඛාපාදො හොති උපරිභාවාය. ඛාපත්තචිත්තස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස ඛාපාදො හොති උපරිභාවාය. මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාදිට්ඨි හොති උපරිභාවාය. මිච්ඡාසංකප්පස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසංකප්පො හොති

උපරිභාවය. මිවිජාවාවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවාවා හොති
 උපරිභාවය. මිවිජාකම්මන්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාකම්මන්තො හොති උපරිභාවය.
 මිවිජාආජිවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාආජිවො හොති උපරිභාවය. මිවිජාවායාමස්ස
 පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවායාමො හොති උපරිභාවය. මිවිජාසතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස
 සම්මාසති හොති උපරිභාවය. මිවිජාසමාධිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසමාධි හොති
 උපරිභාවය. මිවිජාඤාණිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාඤාණං හොති උපරිභාවය.
 මිවිජාවිමුත්තිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවිමුත්ති හොති උපරිභාවය. ථිතමිද්ධපරිසුට්ඨිතස්ස
 පුරිසපුග්ගලස්ස විගතථිතමිද්ධතා හොති උපරිභාවය. උද්ධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුද්ධවං
 හොති උපරිභාවය. වෙච්චිවජිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස තිණ්ණවිච්චිජතා හොති උපරිභාවය.
 කොධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අක්කොධො හොති උපරිභාවය. උපනාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස
 අනුපනාහො හොති උපරිභාවය. මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති උපරිභාවය.
 පලාසිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපලාසො හොති උපරිභාවය. ඉස්සුකිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස
 අතිස්සා හොති උපරිභාවය. මව්ජරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමව්ජරියං හොති උපරිභාවය.
 සඨස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාඨෙය්‍යං හොති උපරිභාවය. මායාවිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා
 හොති උපරිභාවය. ථද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනථද්ධියං හොති උපරිභාවය. අතිමානිස්ස
 පුරිසපුග්ගලස්ස අතතිමානො හොති උපරිභාවය. දුඛිකවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොචවස්සතා
 හොති උපරිභාවය. පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති උපරිභාවය.
 පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අප්පමාදො හොති උපරිභාවය. අස්සද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස
 සද්ධා හොති උපරිභාවය. අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති උපරිභාවය.
 අනොත්තාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඔත්තප්පං හොති උපරිභාවය. අප්පස්සුතස්ස
 පුරිසපුග්ගලස්ස ඛානුසච්චං හොති උපරිභාවය. භුසිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විරියාරම්භො
 හොති උපරිභාවය. මුට්ඨස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිතා හොති උපරිභාවය.
 දුප්පඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසම්පදා හොති උපරිභාවය.
 සඤ්චිධිපරාමාසිඤාධානගාහිදුප්පට්ඨිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස
 අසඤ්චිධිපරාමාසිඤාධානගාහිදුප්පට්ඨිස්සග්ගිස්ස හොති උපරිභාවය.

එහිදී උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ උන්වහන්සේ පෙන්නාපු අකුසල පැත්තයි. අනුත් කරන,
 අනුත් සතුටු අකුසල පැත්ත උන්වහන්සේ පෙන්නනවා පහතට හෙළන්නක්. අහතට හෙළන ගතියක්.
 අවිච්චයට, තිරිසන්, ප්‍රේත, අසුර, මේ නිරයට හෙළන ධම්. පාප ධම්. පහතට හෙළන ධම්. මේ
 ජිවිතයේ මේ පාප ධම් තියෙන කෙනා පහත්කොට සලකනවා. කවුරු හරි හිංසා කරන කෙනෙක්
 නම් ලෝකය එයාට ගරු කරන්නේ නැහැ. කවුරු හරි සතුන් මරණ, සොරකම් කරන, කාමයේ
 වරදවා හැසිරෙන, බොරු කියන, කියන, කේලාම් කියන, ඵරුස වචන කියන, හිස් වචන කියන,
 මිත්‍යාදෘෂ්ටියෙන් යුක්ත, ක්‍රෝධයෙන් යුක්ත, දැඩි ලෝභයෙන් යුක්ත, කෙනෙක් නම් එයාට ලෝකයේ
 ගෞරවයක් නැහැ. එයාට පහත්කොට සලකනවා.

එහෙත් යම් කෙනෙකු ඒ අකුසල පැත්ත අතහැරල නම්, කුසල සහගත නම්, ඔහු උසස්භාවයට පත්වෙනවා. මේ ජීවිතයෙන් එයා ලෝකික වශයෙනුත්, බොහෝ දෙනා අතපේ යහපත් කෙනෙක්ය, උත්තමයෙක්ය මනුෂ්‍ය ධර්ම ඇති කෙනෙක්ය, දේවධර්ම ඇති කෙනෙක්ය, 44.25 කියල සමාජයේ ගෞරවයට සන්නිවේදනයට පත්වෙනවා. මරණින් මත්තෙන් පහතට යන්නේ නැහැ. ඉහලට යනවා. ආධ්‍යාත්මික පැත්තෙන් ඔහු උසස් උසස්වූ ගුණ ප්‍රතිපදාවන් පුරුදු වූ සුදුස්සෙක් වෙනවා.

සබ්බ පාපස්ස අකරණං, කුසලස්ස උපසම්පදා. සචිත්ත පරියොදපනං, එතං බුද්ධාන සාසනං.

ගොවිතැනක් කරලා සරු අස්වැන්නක් ලබන්න යම් ගොවියෙකු කැමැති නම්, යම් සරුසාර පුංචි දෙයක් වසුරලා ලොකු අස්වැන්නක් ලබන්න ඒ ගෙහිවට ප්‍රමාණය වැඩිකරගන්න කැමැති නම්, ඔහු සරු අස්වැන්නක් ලබන්න කැමැති නම්, අස්වැන්න ලබන්න නම් ඔහු බීජ වසුරන්න ඔහු. වසුරන්න බැහැ නේ කැලේක. සකස් කර ගන්න පොළොවක් තියෙන්න ඔහු. පොළොව සකස් කරන්න බැහැ කැලේ තියෙද්දි, කටු පඳුරු තියෙද්දි. උල් මුල් තියෙද්දි. එහෙනම් ගොවිතැනේ දි අපට තියෙනව අනුපිළිවෙලක්. ඉස්සෙල්ලා කැලේ කපන්න ඔහු. කැලේ කපල ගිනි තියන්න ඔහු. ඔහු කටු පඳුරු කැලේ ඉවත් කලා. දැන් කැලේ කටු පඳුරු ටික ඉවත් කරලා. ගහ කොළ ඉවත් කරලා, හරි දැන් මට අස්වැන්නක් ලැබේවි කියලා හිතුවොත්, ඒ ගොවියා මෝඩයි. ඇයි, තාම පොළොව සකස් කළේ නැ. වැසුරුවෙත් නැ.

දැන් කැලේ කපල, ගිනි තියල, ඊළගට අර උල් මුල් ගලවලා, දඩු වැට ගහලා, බීජ වසුරන්න සුදුසු සේ පොළොව හදන්න ඔහු. දැන් පොළොව සකස් කරල එයා හිතුවොත් දැන් මට සරු අස්වැන්නක් ලැබෙනවා. මං කැලෙන් කැපුවා. දැන් පොළොවත් සකස් කරලයි තියෙන්නේ. දැන් සරු අස්වැන්නක් ලැබෙයි කියලා හිතුවොත්, ඒ ගොවියා මෝඩයි. මොකද, අස්වැන්න ලැබෙන්න ඔහු කාරණාව තාමත් යෙදිල නැහැ.

දැන් තවත් කෙනෙක් කැලෙන් කපල, ගිනි තියල, පොළොවත් සකස් කරල, දඩු වැට ගහලා, වැපිරීමත් කරනවා. දැන් එයා සරු අස්වැන්නක් බලාපොරොත්තුවුනොත් ඒක සාධාරණයි. මෙන්න මේ වගේ මේ සාසනය තුළ අපි බලාපොරොත්තුවන අරමුණ තිබෙයි. ලැබෙන්න නම්, කැලේ කපන්නත් ඔහු. හැබැයි, වතං පිඤ්ච, මා රුක්ඛං කැලේ කපන්න. ගස්කපන්න එපා. ඒ කියන්නේ අකුසලය දුරු කරන්න ඔහු. කැලේ කපනවා වාගේ ගොවියා, අකුසලේ දුරු කරනවා. කටු පඳුරු ඉවත් කරනවා. ඊළගට සිලය. මේ කියන්නේ සිලය. අකුසල ටික දුරු කරන්න. සිල්වත් වෙන්න. දැන් සිල්වත් වෙලා හිතුවොත් දැන් අපි සිල්වත් අය. අපි කාටවත් වැරදි කරන අය නෙවෙයි. අපි තිවත් දකිනවා කියලා හිතුවොත් කැලේ කපලා, පොළොව හදන්නෙන් නැතුව, වසුරන්නෙන් නැතුව, අස්වැන්න බලාපොරොත්තු වෙත මෝඩ ගොවියා වාගෙයි.

සමහරු කියනවා නේ, අපි පවු කරන්නේ නැහැ. මොකටද පත්සල් යන්නේ, අපි කාටවත් හිරිහැර කරන අය නෙවෙයි, අපි මොකටද බණ අහන්න යන්නේ. අර කැලේ කපල දැන් අස්වැන්න බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නවා වාගෙයි. සමහර අය ඉන්නවා, අකුසලය දුරු කරලා කැලේ කපලා, පොළොවත් හදලා. කුසල් කරනවා. දන් පින්කම් ටික කරනව. එහෙම කරනව ගමන් එයා හිතනවා අපේ බලාපොරොත්තු ඉටු වෙව්. අපි මොකටද තව දෙයක් කරන්නේ. අපි කුසල් කරනවා නේ. 40.33. උදේ ඉඳං රැ වෙනකම්ම. එයා හරියට කැලෙන් කපල, පොළොවත් සකස් කරල වැපිරුවේ නැති කෙනා වගෙයි.

යම් කෙනෙකු කැලෙන් කපලා, අකුසලයත් දුරු කරලා. කුසලයත් වඩලා, තවත් කළ යුත්තක් තියෙනවා, **සවිත්ත පරියොදපතං** - සිත පවිත්‍ර කරන්න ඕන. දැන් කුසලය වැඩුවා කියන්නේ හිත යම් කිසි ආකාරයකට පවිත්‍ර කිරීමක් කලා. හිතේ අවදිවෙන කෙලෙස් යටපත් කලා. හැබැයි අහිත් එක කෙරුනේ නැහැ නාම. වැපිරීම ප්‍රඥාව දියුණු කිරීම. අකුසලය දුරු කරනවා කියන නැත කැලේ කපනවා කියපු තුන සිලයට අයිතියි. සමාධියට අයිති නැත පොළොව සකස් කරනවා. සකස් කරපු පොළොවක තමයි වජ්‍රරත්න ඕනෑ. සමාධිමත් සිතක්, කුසල සිතක් නැතිව මේ අනුසය ධර්ම දුරු කරනවා කියන එක වෙන්නේ නැ. වජ්‍රරත්න සුදුසු තැනක් හදන්න ඕනෑ.

ඉතින් මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙතැන්දි දේශනා කරන්නේ මේ පහතට හෙලන මේ අකුසල ධර්ම, මේ ඉහළට නග්ගන, ඉහළට මතුකරන, කුසල ධර්ම. මෙන්න මේ අකුසල ධර්මයන් දුරු කරලා, අකුසල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්වෙලා, හිංසාකාරී පුද්ගලයාට අවිහිංසක වෙමින් - දැන් මෙතෙක් පහතට හෙලන පැත්තේ පහතට යන පැත්තේ හිටිය නම් ඉහළට යන පැත්තට එන්න පුළුවන්. උඩට යන පැත්තට වැටෙන්න පුළුවන්. යම් කෙනෙකු ප්‍රාණඝාති වෙමින් පහතට හෙලන ධර්ම **අධෝභාවං ගමනියා** - පහතට හෙලන පැත්තේ හිටියනම්, පහතට වැටෙන පැත්තක හිටිය නම්, මෙලොවින්, පරලොවින් නිවනින් ඇත්වෙන බවක හිටිය නම් එයාට පුළුවන් උසස් බව ඇති කරන උගත් බව ඇති කරන. පාණාතිපාත, ප්‍රාණඝාතයෙන් වෙන් වෙන්න. උසස් බව ඇතිකරන මේ ධර්මතාවය තෝරගන්න පුළුවන්.

ඒ කියන්නේ අර ඉස්සෙල්ලා සමුදය නිරෝධය පෙන්නුවා. දැන් පෙන්නනවා සමුදය දුරු කරලා නිරෝධය ඇසුරු කරන්න. මහා දූත ඇතිකරන පැත්ත අනහැරල දාලා සිත කුසල සහගත කරගන්න.

ඒ විදියෙන් අර කරුණු හතළිස් හතර ම නැවත පෙන්නනවා උන්වහන්සේ, හොරකම් කරන කෙනාට පුළුවන් ඒ පහතට හෙලපු ධර්ම ටික ඉවත් කරලා, ඉහළට ඔසොවලා, සොරකමින් මිදිලා, සොරකමින් මිදුණු තැනට එන්න පුළුවන්. 52.23

අබ්ග්මවාර්ට් වාසය කරන, ඒ පහළට හෙළන වෙත කෙනාට පුළුවන් ඒ පහතට යන මාවතෙන් මිදිලා ඉහළට යන මාවතට එන්න. බොරු කියන කෙනාට පුළුවන් ඵරුස වචන, හිස් වචන කියන කෙනාට පුළුවන්, එතැනින්, ඒ පහළට හෙළන, සමාජය තුළ පිරිහීමට ලක්වෙන, මරණින් මතු පහත දූගතියට යන, නිවනින් ඇත් කරන, නිවනින් පහත් කරන, ඒ පැත්ත අනහැර දාලා, නිවනට පමුණුවන, සුගතියට පමුණුවන, සමාජය තුළ ගෞරවයට උසස් භාවයට පත්කරවන, බොරුවෙන්, කේලමින්, ඵරුසවචනයෙන්, හිස්වචනයෙන් මිදුණු, යහපත් වචන භාවිතා කරන කෙනෙක් වෙන්න පුළුවන්. 53.17

අහිෂ්ඤාවෙන්, දැඩි ලෝභයෙන් යුක්ත කෙනාට පුළුවන් ඒ පහත් බවට පත් කරන පැත්තෙන් මිදිලා උසස් බවට පත් කරන ස්වභාවය ඇති කරන අනහිෂ්ඤාවට එන්න.

ව්‍යාපාදයෙන්, තරහෙන් යුක්ත කෙනාට පුළුවන් ඒ පහතට හෙළන ධර්ම ටික අනහැරල දාලා උසස් බවට පත්කරන ඒ ධර්ම ටික භාවිතාවට ගන්න.

මිත්‍යා දෘෂ්ඨිය, මිත්‍යා සංකල්ප, මිත්‍යා වාචා, මිත්‍යා කම්මන්ත, මිත්‍යා ආජිව, මිත්‍යා වායාම, මිත්‍යා සති, මිත්‍යා සමාධි, මිත්‍යා ඤාණ, මිත්‍යා විමුක්ති, මේ අංග දහයෙන් යුක්ත කෙනාට පුළුවන් ඒ ටිකෙන් මිදිලා ඉහළට ඔසොවන උසස් භාවයට පත් කරන, සම්මා දිට්ඨි, සම්මා සංකල්ප, සම්මා වාචා, සම්මා කම්මන්ත, සම්මා ආජිව, සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි, සම්මා ඤාණ, සම්මා විමුක්ති, මේ කියන උසස් බව ඇතිකරන ධර්මයා ටික හදාගන්න පුළුවන්. ඒ පැත්තට එන්න පුළුවන්.

ථිත මිද්ධයෙන්, විසිරුණු සිත් ඇති, සැක සහිත කෙනාට පුළුවන් ඒ කම්මැලි බව දුරු කරලා විසිරුණු බව දුරු කරලා, අලස බව දුරු කරලා, විවිකිච්ඡාව දුරු කරලා, යහපත් පැත්තට එන්න. පහතට හෙළන ධර්ම අනහැරලා, උඩට ඔසොවන ධර්ම පැත්තට පිවිසෙන්න පුළුවන්.

ක්‍රෝධ කරන කෙනාට, වහා කිපෙන කෙනාට, බද්ධ වෛරය ඇති කෙනාට, ගුණමකු කෙනාට, යුගග්‍රාහි කෙනාට, ඊෂ්ඨා කරන කෙනාට, මසුරු බව ඇති කෙනාට, කපටි කෙනාට, මායාව ඇති කෙනාට, මායාකාරී කෙනාට පුළුවන් එයා අකුසල පැත්තෙන් මිදිලා පහතට හෙළන ධර්මයන්ගෙන් මිදිලා, උඩට ඔසොවන, උසස් භාවයට පත් කරන ධර්මයන් ඇති කර ගන්න.

තද ගති ඇති, මානසෙන් යුක්ත, අකිකරු කෙනාට, පාප මිත්‍රයන් ඇති කෙනාට, පමාදි කෙනාට, අඟුද්ධාවන්තයාට, පාපයට ලජ්ජා නැති කෙනාට, පාපයට බිය නැති කෙනාට, අල්පශ්‍රැත, ශ්‍රැතවත් බවක් නැති කෙනාට, පුළුවන් ඒ පහළට හෙළන ධර්මයා ටිකෙන් මිදිලා, ඉහළට ඔසොවන ඒ ඒ ධර්මයන් ඇසුරුකොට වාසය කරන්න.

කුසිත කෙනාට පුලුවන් ඒ පහතට හෙලන ධර්මයෙන් මිදිලා වියඝීය ආරම්භ කරන්න.

සිහි මූලා වෙච්ච කෙනාට පුලුවන් එළඹ සිටි සිහිය උපදවාගෙන, උසස් භාවය ඇති කරන ධර්මයට එන්න.

දුප්පාඥ කෙනාට, පුලුවන්, ප්‍රඥාවන්ත වෙන්න. වුල්ලපන්නක භාමුදුරුවෝ දුග්ප්‍රාඥයෙක් කියන අදහස බොහෝ දෙනා අතරේ ඇතිවුනේ. උන්වහන්සේට පුලුවන් වුනා මහා ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න. ඒ වගේම උගත් බව ඇති කරන ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න පුලුවන්.

ඇතිකොට ගන්න, දැඩිකොටගන්න දෘෂ්ඨිය අත් නො හැර ඉන්නේ නැතිව ඒ දෘෂ්ඨිය අතහරින්න පුලුවන් වෙනවා. අපි දන්නවා සමහර අය ඉන්නවා යම් යම් ධර්මයන් ඇසුරු කරලා මේ සාසනය තුළ ම, හරිනම් මේකමයි, මේකමයි නිවැරදි කියලා පුද්ගල විශ්වාසයන් එක්ක දැඩිකොට ගන්න 57.15 අය. රහතන් වහන්සේලා ඇවිල්ලා, බුදුවරු පහළවෙලා බණ කිව්වන් පිළිගන්නේ නැහැ. නෑ නෑ අපේ භාමුදුරුවෝ කියන එක තමයි හරි. ඔය අතික් ඒවා ඔක්කෝම මිත්‍යාදෘෂ්ඨියි. අන්න මතයක් දැඩිකොට ගන්නහම තියෙන භයානක කම.

අපිට අදට තේරෙනවා, අපි ඉන්න නැත හරි මේ කෙලෙස් නැසෙන නැතකයි අපි ඉන්නේ. නමුත් ඔයට වඩා හරි නැතක්, ඔයට වඩා ඉහලින් නැතක් කියාදෙන කෙනෙක් හම්බවෙන්න පුලුවන්. එනකොට අපි දකෂ වෙන්න ඔන එතන පරීක්ෂා කරල බලල, මීට වඩා ඉක්මණින් කෙලෙස් සංසිදෙන බවක් එතැන තියෙනවද කියල. ඒ කට නෑ නෑ අපට කාගෙවත් බණ ඔන නෑ කියල, මේ ඇති කියල හිතුවොත් ඔන්න මේ කියන අහසු සේරම පැත්තක.

ඇයි අපේ හුගක් දෙනෙකුට වෙලා තියෙන්නේ ඔක නේ. ඉහළට යන්න බැහැ. දැඩිකොට අරගෙන. තමන් ගන්න දෘෂ්ඨිය දැඩිකොට අරගෙන, අතික් කොච්චර දේ ඇහුවන් ඇහෙන්නේ නෑ වගෙයි. කලයක් අතික් පැත්තට හැරෙව්වා වාගෙයි. කොච්චර වතුර වක් කලන්, කට බිමට හරවලා නම් තියෙන්නේ, මේ දෘෂ්ඨියක් ගන්නා කියන්නේ ඔකට යි. කලයක් මුණින් හැරෙව්වා වාගෙයි. ඒ නිසා කච්චාවන් මොනම දෙයක්වත්, සද්ධර්මය වුනත් දැඩිකොට ගන්න එපා. ධර්මය කියන්නේ පහුරක්. කර තියාගෙන යන එකක් නොවෙයි, අතහරින එකක්. ඒකත් අතහරින්න සූදානම් වෙලා ඉන්න ඔන.

ඒ නිසා අපි අද කතා කරන දේ, අද පෙන්නන දේ, හෙට දවසේ අතහරින්න වෙනවා. දැන් අපි මෙතෙක් කාලයක් මේ මෑත භාගය තුළ ධර්ම දේශනා කරගෙන ආවත්, ඇත්තට ම අපට පෙනෙනවා අපි එදා කියපු බණවල මිත්‍යාදෘෂ්ඨියක් තියෙනවද කියල. ලංකාවේ කියපු බණවල අඩුවක් තියෙනවාය කියල පේනවා ඔස්ට්‍රේලියාවේ බණ කිව්වාම. ඔස්ට්‍රේලියාවේ ඇවිල්ලා මුල්ම අවධියේ

කියපු බණවල අඩුවක් තියෙනවා කියලා දැන් පෙනෙනවා. දැන් අහන කෙනාට තේරෙන්නෙ නෑ. අපට තේරෙනවා.

දැන් එතැන හිටියොත් වැරැදියි.

ඒ නිසා අපි දවසින් දවස වෙනස් වෙන්න ඕන. අපි ලංකාවේදි කියපු බණ මෙහෙදින් කිව්ව නම් ඒ විදියෙන් ම, එහෙමම අපි දෘෂ්ඨියක පැටලලා. ගිය අවුරුද්දේදි කියපු බණ මිලග අවුරුද්දටත් කිව්වොත් වැඩිල නෑ. එතැනම නම්, එකම තැන නම් කියන්නේ ඒක වැඩෙන සම්මා දිවියක් නොවෙයි. මේක වැඩෙනවා. මේ අත් දැකීම, මේ පෙනෙන දේ, වැඩෙන ඕන එකක්. ඒ නිසා එක තැන අල්ලන්න එපා. නිතරම හිතන්න මෙකෙත් එහාට යන්න තැනක්. මිට වඩා දැන් අපට අහුවුනේ මේ අලුතම. ඊට වඩා සියුම් තැන හඳුනාගන්න බලන්න ඕන. සියුම් තැන වැටහෙනකොට අහන අනන්තය වෙනවා. තැන්නම් පහතට යනවා. එතැනින් එහාට යන්න බෑ එයාට. එයා එතැන නතරවෙනවා. උගත් කලාණ මිත්‍රයෙක් හම්බවුනත්, වැඩක් නෑ අපිට අහලා.

දැන් ලංකාවේ ඉන්නවා එක එක ගුරු පරම්පරාවලට බෙදිලා. මේ තමයි අපේ භාමුදුරුවෝ. අර භාමුදුරුවෝ අපේ නෙවෙයි. මේ භාමුදුරුවෝ තමයි සම්මාදිවියි. අනිත් අය ඔක්කෝම මිච්චාදිවියි. මේ භාමුදුරුවෝ විතරයි බණ කියන්නේ. අනිත් අය දන්නේ නෑ බණ කියන්න.

එහෙම එක එක්කෙනා බෙදාගෙන තියෙනවා. බෙදාගෙන, මම දන්නේ නෑ ඒ දේශකයෝ මිනිස්සු තුළ එහෙම අදහසක් ඇතිකරලද කියල. එහෙම බවකුත් පෙනෙනවා. ඒ තුළ සිද්ධවෙලා තියෙන්නේ සාසනය තුළ එක එක කැලි කැලිවලට බෙදිලා. බුද්ධ ශ්‍රාවකයෝ නෑ ලංකාවේ. මම දන්නෙ නෑ ඔස්ට්‍රේලියාවේ කොහොමද කියල. 1.1.19 ඉන්නෙ එක එක්කෙනාගෙ ශ්‍රාවකයෝ. බුද්ධශ්‍රාවකයෝ නම් එක පිරිසක් නේ. දැන් එහෙම නෑ.

මගේ ශ්‍රාවක පිරිසක්, පිටිගල භාමුදුරුවන්ගේ ශ්‍රාවක පිරිසක් වෙනම ඉන්නවා. ඤාණානන්ද භාමුදුරුවන්ගේ ශ්‍රාවක පිරිසක් වෙනම ඉන්නවා. අරියධම්ම භාමුදුරුවන්ගේ ශ්‍රාවක පිරිසක් වෙනම ඉන්නවා. භාමුදුරුවන්ගේ ශ්‍රාවක පිරිසක් වෙනම ඉන්නවා.

මෙහෙම හැදිලා. මේක වැරැදියි. මෙහෙම කණ්ඩායම් බෙදෙනව නම් එතැන නැහැ සම්මා දිවියයි. ඒ නිසා කවදාවත්ම මගේය කියන පිරිසක් හැඳෙන්න එපා. මම හදල නෑ. මට කවුරුවත් නෑ. අවශ්‍යතාවය බුද්ධශ්‍රාවකයෙක් වෙන්නයි. බුද්ධභාමුදුරුවන්ගේ ශ්‍රාවකයෙක් වෙන්නයි. අපි ඒ මග කියල දෙන්න පුංචි කලාණමිත්‍රයෙක් විතරයි. මගේ ශ්‍රාවකයෙක් වෙන්න එපා. මම ශාස්ත්‍රාචරයා ලෙස සලකන්න එපා. ශාස්ත්‍රාචරයා වෙන්න ඕන බුද්ධභාමුදුරුවොයි. ඊට වැඩි කෙනෙකුට, ඊට වෙනස් කෙනෙකුට ඒ තනතුර හාර දෙන්න එපා.

අද අපේ බෞද්ධයෝ, ගිහි පැවිදි අය ශාස්තෘත්වය භාරදීමට පුද්ගලයෙකුට. මගේ ශාස්තෘවරයා ඔහුයි. ඒකාන්ත විශ්වාසයෙන් යුතුව. ඒක ලෝක දෘෂ්ටියක්. ඒ දෘෂ්ටියෙන් වැහුණහම යම් විටෙක මහ රහතන් වහන්සේ කෙනෙක් ලෝකයේ පහළවුනත් යන්නේ නෑ එයාගෙන් බණ අහන්න. ඇයි ගිහිල්ලා වැඩක් නෑ. යාමෙන් වැඩක් නෑ. ඇයි අපිට සද්ධර්මය තියෙනවා. අපි මොකටද කාගෙවත් ඒවාට යන්නේ. මොහොතකටවත් හිතන්නේ නැහැ ඒකේ තියෙන වැරද්ද.

ඒ නිසා ඔබ ධර්මය අහන්න හැම කෙනෙකුගෙන් ම. හැබැයි ඔබ ලග ස්ථාවරයක් තියෙන්න ඕන. ස්ථාවරයක් තියෙන්න ඕන. මේ ධර්මය කුමක් සඳහාද?

අපි උදැසන ම කිව්වා අරහත්ත එළ ප්‍රත්‍යවේක්ෂාව ලැබෙන්නේ මිදුනොත් කියලා. මිදෙන්නේ නො ඇලුනොත් කිව්වා. නො ඇලෙන්නේ කළකිරුණොත් කිව්වා. කළකිරෙන්නේ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දැක්කොත් කිව්වා. කුමක් ඇතිසැටියෙන් දකිනවාද, රූපය ඇතිසැටියෙන් දකිනවා, වේදනාව ඇතිසැටියෙන් දකිනවා, සංඥාව ඇතිසැටියෙන් දකිනවා, සංඛාරය, විඤ්ඤාණය ඇතිසැටියෙන් දකිනවා, දැන් අපට කියාදෙන මාගීය පිළිවෙත මෙන්න මේ සමුදයන්ගේ ලක්ෂණයයි. ස්වභාව ලක්ෂණයයි. පුද්ගලයෙකු හැටියට අරගෙන කියාදෙන එක නෙවෙයි. පුද්ගල භාවය දුරුවෙන විදියට මේ සූත්‍රය පටන් ගැනීමෙහිම එහෙම නේ.

මේ ලෝකයේ තියෙන දෘෂ්ටිවාද දුරුවෙන්නේ කොතැනද කියන එක වුණද භාමුදුරුවන්ට, බුදුභාමුදුරුවෝ පැහැදිලි කරනවා. යම්නාක් ලෝකයේ ලෝකවාද, ආත්මවාද, දෘෂ්ටිවාද ඇත්ද, ඒ සියල් උපදින්නේ පඤ්චස්කන්ධය තුළයි. පඤ්චස්කන්ධයක් ඇතුළෙයි. එතකොට පඤ්චස්කන්ධය තණ්හා උපාදානයෙන් අරගෙන. යම් කෙනෙකු මේ ටික මම මගේ මගේ ආත්මය නොවන බව අත්හැරෙන බවක් ඇත්නම්, එතැනමයි දෘෂ්ටිවාද තියෙන්නේ. ඒ නිසා පුද්ගල සංකල්පවලට එන්නේ නැතිව, ඒක දුරුවෙන විදියට මග කියාදෙන තැනක් සොයන්න ඕන. එහෙම තැන් සොයාගෙන යන්න. යම් තැනකට ගිහිල්ල අහන්න මොකක්ද දැන් මේ කියන වැඩ පිළිවෙල තුළ සිද්ධ වෙනවද ඒ අදහස. කොට්ටර දුරට සාධාරණයක්ද ඒක. ඒ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් කියා දෙනවාද. මේ වැඩ පිළිවෙල යටතේ ඇත්ත ඇති සැටියෙන් අවබෝධ වෙනවද? එහෙම තැන්නම් අර උත්තරේ ආරම්භ වෙව්ව තැන හැටියට අර සල්ලේබ කියල දැන් කෙලෙස් යටපත් වුනා නේ කියල රුවටෙන මූලාවෙන ස්වයං මෝහනයකට, සැබැවට ම ධ්‍යානයක් වුනත් එතැනට විතරක් නම් එන්නේ බුදුභාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා මේ කෙලෙස් නසන තැනක් නොවෙයි කියලා ඒක. සුඛ විහරණයක් විතරයි. එහෙනම් අපි හරි දේ හරි විදියට සොයන්න ඕන. ඊළඟට බුදුභාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා, මේ ටික දේශනා කරලා මේ විදියෙන් මේ කරුණු දහය, හතළිස් හතරම නැවත වතාවක් උන්වහන්සේ දේශනා කරලා පස්වෙනුව උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා

පරිනිබ්බානපටිසායො - කෙලෙස් පිරිනිවන ක්‍රමය.

- සො වත වුණද, අත්තනා පලිපපලිපත්තො පරං පලිපපලිපත්තං උද්ධරිස්සතිති තෙනං ධාතං විජජති. සො වත වුණද, අත්තනා අපලිපපලිපත්තො පරං පලිපපලිපත්තං උද්ධරිස්සතිති ධාතමෙනං විජජති. සො වත වුණද, අත්තනා අදත්තො අවිතිතො අපරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විතෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සතිති තෙනං ධාතං විජජති. සො වත වුණද, අත්තනා අදත්තො විතිතො පරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විතෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සතිති ධාතමෙනං විජජති.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, වුණද, මඩේ පරුණු කෙනෙක්, මඩවලක පරුණු කෙනෙක්, මඩේම තවත් පරුණු කෙනෙක් ගොඩදානවයි කියන එක වෙනතෙ නෑ නේ ලොවේ. මඩේ පරුණු කෙනෙක් තව එක්කෙනෙක්ව ගොඩදානන ගියොත් මොකද වෙනතේ. එයත් එරෙනවා. අපිටත් වෙලා තියෙන්නේ ඒක. අනිත් අය ගොඩගන්න ගිහිලේ අපිට වෙලාවක් නෑ. තව ටිකක් එරෙනවා.

වුණදට දේශනා කරනවා. මඩේ පරුණු කෙනාට තව කෙනෙක් ගොඩගන්නවා කියන එක පව්වර සාධාරණ නැහැ. මඩෙන් ගොඩට ආපු කෙනාට, මඩේ ඉන්න කෙනෙක්ව ගොඩට ගන්නව කියන කාරණාව සැබෑවක්. ඒක වෙනතෙ පුලුවන්. මඩේ ඉන්න කෙනෙක් මඩේ ඉන්න කෙනෙක්ව ගොඩගන්නව කියන එක වෙනතෙ නෑ කවදාවන්. ඒක නොවෙන කාරණාවක්. මඩෙන් ගොඩට ආපු කෙනාට මඩේ ඉන්න කෙනාව ගොඩට ගන්නවා කියන කාරණාව වෙනතෙ පුලුවන්. ඒ වගේ වුණද, යම් කෙනෙකු තමා අදාත්තයි, කිසි හික්මීමක් නැහැ. අසංවරයි. දැමිල නෑ. දමනය වෙලා නෑ. විනිත නැහැ. කාය වාග් ඉරියව් අසංවරයි. අවිනිතයි. දුටුවහම, බැලුවහම අවලස්සනයි. ප්‍රසාදජනක නැහැ. අප්‍රසන්නවුවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස පවතින්නේ නැහැ. ප්‍රසාදයට පත්වුවන්ගේ වැඩි ප්‍රසාදය පිණිස පවතින්නේ නැහැ. එබඳු අදාත්ත වූ, අවිනිත වූ, කෙලෙස් පිරිනිවීමකට පත්තොකොට 1.10.51 හිටිහැටියේ නතරවේ.

REPEATED SECTION (Upto page 46) AS ON CD.

- එවමෙව බො වුණද, විහිංසකස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරික්කමනාය, පාණාතිපාතස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අදිත්තාදායස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අදිත්තාදානා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අබ්‍රහ්මචාරිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, මුසාවාදිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, පිසුණාවාචස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පිසුණාය වාචාය වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, ඵරුසාවාචස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, සම්ඵජ්ජලාපිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස සම්ඵජ්ජලාපා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, අහිංසකාලස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අහිංසකා හොති පරික්කමනාය, බ්‍රහ්මචරිත්තස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස බ්‍රහ්මචරො හොති පරික්කමනාය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වුණද භාමුදුරුවන්ට නැවතත් සිහිපත් කරනවා, පැහැදිලි කරනවා, වුණදය, විෂම මාරියක් ඇත්තම 1.14.38

පරීක්ෂකමනපරියායෝ: - පරීක්ෂකමන පය්තිය

- සෙය්‍යථාපි වුණද, විසමෝ මග්ගො, තස්සාස්ස අක්කො සමෝ මග්ගො පරීක්ෂකමනාය, සෙය්‍යථාපි පන වුණද විසමං තිත්ථං, තස්සාස්ස අක්කං සමං තිත්ථං පරීක්ෂකමනාය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වුණද භාමුදුරුවන්ට නැවතත් සිහිපත් කරනවා, පැහැදිලි කරනවා, වුණද, විෂම මාගීයක් වේ නම්, ඒ විෂම මාගීය අත්හැර දාලා ගමන් යන කෙනාට විෂම නො වූ සම මාගීයක් තියෙනවා. විෂම මාගීය අත්හැරලා යන්න, ගමන යන්න සම මාගීයකුත් තියෙනවා. විෂම නොටුපොලවල් තියෙනවා. ඒ විෂම නොටුපොලවල් හැරලා සමවූ යහපත්වූ තිත්ථියකින් නොටුපලකින් බැසගන්න පුළුවන්. විෂම දේ අත්හැරලා හොඳ දේ භාවිතාවට ගන්න පුළුවන්.

- එවමෙව බො වුණද, විහිංසකස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරීක්ෂකමනාය, පාණාතිපාතස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, අදිත්තාදායස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අදිත්තාදානා වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, අබුහ්මවාරිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අබුහ්මවරියා වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, මුසාවාදිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, පිසුණාවාචස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස පිසුණාය වාචාය වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, ඵරුසාවාචස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, සම්ඵප්පලාපිස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී හොති පරීක්ෂකමනාය, අහිජ්ඣාලස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අහිජ්ඣා හොති පරීක්ෂකමනාය, බ්‍යාපත්තචිත්තස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අබ්‍යාපාදො හොති පරීක්ෂකමනාය.

ඒ වගේම වුණද, විහිංසකස්ස සුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරීක්ෂකමනාය, විහිංසාකාරී හිංසාකාරී සුද්ගලයාට ඒකෙන් මිදිලා අවිහිංසාවාදි වෙන්න පුළුවන්. දැන් මේ බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කළ දේශනාවේදි මුල් කොටසේදි අපට පෙන්නලා දුන්නා අකුසලය. අකුසලයෙන් මිදෙන්න උත්සාහවත් වෙන්න කියන එක පෙන්නවා. ඒ පෙන්නුවේ දුක්ඛ සමුදයයි. දුක්ඛ පෙන්නවා. මෙන්න මේ මේ හේතු නිසා, මේ කම් නිසා අත්විදින්න වන විපාක පිළිබඳවයි එහි බියකරු බව දැක ඒකෙන් මිදෙන්න කියන ඉගැන්වීම කලා. ඊළඟට උන්වහන්සේ ආරම්භයේ පෙන්වුවා නිරෝධය. පටන් ගන්නේ මෙහෙමයි, මාගීය. දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිණී ප්‍රතිපදා මාගීය පෙන්නවා පටන් ගන්නේ කුසල සිත උපදවන්නයි, මේ මේවායින් මිදෙනවා කියන, වෙන්වෙනවා කියන කුසල සිත වඩන්න ආරම්භය පෙන්නවා. ඊළඟට උන්වහන්සේ මේ කොටසේදි පෙන්වනවා අවිහිංසාව හා හිංසාව. හිංසාකාරී සුද්ගලයාට පුළුවන් අවිහිංසක වෙන්න. විෂම මාවන විෂම පාර අත්හැරලා හොඳ පාර, පහසු පාර අපි තෝරාගන්නවා වගේ, නපුරු විෂම නොටුපොල අත්හැරලා හොඳ, සම වූ යහපත් නොටුපොල තෝරාගන්නවා වගේ, විෂම බව අත්හැරලා, හිසංක බව අත්හැරලා, අවිහිංසක බවට පත්වෙන්න පුළුවන්. දැන් මේ පෙන්නන්නේ මොකක්ද? සමුදය හා නිරෝධයයි. හිංසාකාරී බව, යම් සුද්ගලයෙකු හිංසාකාරී නම් ඔහු දුකට හේතු රැස් කරනවා. නැවත නැවත දුක්ඛ උපදවන හේතූයි මේ රැස් කරන්නේ. මොනවද? කම්. අකුසල කම් රැස් කරනවා හිංසාකාරී සුද්ගලයා. පර පණ නසන කෙනා. සොරකම් කරන කෙනා. කාමයේ හැසිරෙන කෙනා. බොරු කේලාම් හිස් වචන

ඵරුස වචන කියන කෙනා. දැන් එක විෂම මාවතයි ඔහුට, විෂම නොටුපොලයි. එනමින් බහින්න ගියොත් නපුරු තැනකටයි බහින්නේ. ඒ පාටේ ගියොත් නපුරු හයානක තිරිසන් අසුර ප්‍රේත තිරයයි. සිව් අපායයි පෙනෙන්නේ. ඒ නිසා මේ විෂම මාවත අත්හරින්න. මේ විෂම නොටුපොල රුකෙන්ම, බැස්සොත් වැටෙන්නේ තිරිසන් ප්‍රේත අසුර තිරයටයි. ඒ නිසා මුල් මාවත අත්හරින්න. අනහැරලා සිව් අපායේ දූක නිරුද්ධ වෙත පැත්තක් තියෙනවා. කුසල පැත්තක්. එ තැනදි උන්වහන්සේ පෙන්වනවා, සබ්බ පාපස්ස අකරණං, කුසලස්ස උපසම්පදා, කුසල් වඩන්න. කුසල සහගත වෙන්න. ඔන්න පුලුවන් කෙනෙකුට මාව මෙබඳු හිංසකයෙක් නම් මං අනුන්ට හිංසා කරන කෙනෙක් නම් මේ වැරදි මාවතයි. විසම මාවතයි. ඒ මාවතෙන් මිදිලා, සම මාවතක, හොඳ පාරකට එන්න ඉඩ තියෙනවා. හොඳ මාවතකට එන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒ හොඳ මාවතට එන්න, තියෙන අකුසල පැත්ත අනහරින්න ඔන. එහෙම නම්, උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, එවමෙව බො වුඤ, විහිංසකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරික්කමනාය, ඒ විහිංසාකාරී, හිංසාකාරී බවින් මිඳෙන්න අවිහිංසක බව තියෙනවා. ඔන්න හොඳ පැත්ත කුසලය පෙන්වනවා බුදුරජාණන් වහන්සේ. පාණාතිපාතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරික්කමනාය, සතුන් මරන්නේ නැතිනම් ඒ විසම මග අනහැරලා එන්න පාණාතිපාතයෙන් වෙන්වීමක් තියෙනවා. සොරකම් කරන පුරුදු පුද්ගලයෙක් නම් ඒකෙන් මිදිලා සොරකම් නො කරන්නෙක්, නො දුන් දේ නො ගන්නෙක් බවට පත්වෙන්න, සම මාවතක් තියෙනවා. අබ්බමචාරීව නම් වාසය කරන්නේ, එබඳු පුද්ගලයාට තියෙනවා ඒකෙන් මිදිලා එන්න තැනක්. බුහ්මවරියාව. බොරු කියන පුරිස පුද්ගලයෙකුට තියෙනවා ඒකෙන් මිදිලා මුසාවාද වරමණයක්. මුසාවාදයෙන් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. කේලාමි කියන කෙනාට, පුරිස පුද්ගලයාට ඒ විසම තැනින් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. කේලාමි කීමෙන් මිදුණු බවක් තියෙනවා. වරමණයක් තියෙනවා. ඵරුස වචන කියන පුරිස පුද්ගලයාට ඒ අකුසල පැත්තෙන් මිදිල ඉන්න කුසල සහගත බවක් තියෙනවා. ඵරුස වචන නොකීමේදි, ඉන් වෙන්වීමෙන්. හිස් වචන භාවිතා කරන කෙනාට ඒ රළු මාවත අත්හැරදාලා ශාන්ත මාවතකට එන්න පුලුවන් යහපත් වචන භාවිතා කරලා. දැඩි ලෝභයෙන් යුක්ත කෙනාට සම මාවතක් තියෙනවා දැඩි ලෝභයෙන් මිඳෙන්න. ව්‍යාපාදයෙන් තරහෙන් යුක්ත කෙනාට ඒ තරහයෙන් මිදිලා මෙමුත්‍රි සිත් ඇති කර ගෙන සම මාවතට එන්න පුලුවන් කම තියෙනවා.

- මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාදිට්ඨි හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසංකප්පස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසංකප්පො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවාචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවාචා හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාකම්මන්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාකම්මන්තො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාආජිවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාආජිවො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවායාමස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවායාමො හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසති හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාසමාධිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාසමාධි හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාඤාණිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාඤාණං හොති පරික්කමනාය, මිච්ඡාවිමුක්තිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මාවිමුක්ති හොති පරික්කමනාය,

මිව්ජා දෘෂ්ටියෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න මේ සම්මා දිව්ධියක් තියෙනවා. මිව්ජා සංකල්පයෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න සම්මා සංකල්පයක් තියෙනවා. වැරැදි වචන භාවිතා කරන පුද්ගලයාට, ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න තැනක් තියෙනවා, සම්මාමාවාවක්. වැරැදි කමිනත්ත කරන කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා කරන්න සමයක් කමිනත්ත තියෙනවා. වැරැදි දිව් පැවැතුම් ඇති කෙනාට ඉන් මිදෙන්න සම්මා ආජිවයක් තියෙනවා. වැරැදි ලෙස වැයම් කරන කෙනාට හරි වැයමක් තියෙනවා. වැරැදි මිත්තා සිහියෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදෙන්න සම්මා සතියක් තියෙනවා. මිව්ජා සමාධියෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න සම්මා සමාධියක් තියෙනවා. මිව්ජා ඤාණයෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න සම්මා ඤාණයක් තියෙනවා. මිව්ජා විමුක්තියෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න සම භූමියක්, සම්මා විමුක්තියක් තියෙනවා.

- ටිනමිද්ධපරිසුට්ඨිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විගතටිනමිද්ධතා හොති පරික්කමනාය, උද්ධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුද්ධවටං හොති පරික්කමනාය, චෙට්ඨිච්ඡස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස තිණ්ණවිච්ඡිජනා හොති පරික්කමනාය, කොධතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අක්කොධො හොති පරික්කමනාය, උපනාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුපනාහො හොති පරික්කමනාය, මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති පරික්කමනාය, පලාසිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපලාසො හොති පරික්කමනාය, ඉස්සුතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අතිස්සා හොති පරික්කමනාය. මච්ජරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමච්ජරියං හොති පරික්කමනාය. සඨස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාඨෙය්‍යං හොති පරික්කමනාය. මායාවිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා හොති පරික්කමනාය. ථද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අථද්ධියං හොති පරික්කමනාය. අතිමානිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අතිමානො හොති පරික්කමනාය. දුඛඛවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොච්චස්සතා හොති පරික්කමනාය. පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරික්කමනාය. පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපමාදො හොති පරික්කමනාය. අස්සද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සද්ධා හොති පරික්කමනාය. අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති පරික්කමනාය. අනොත්තාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස මත්තප්පං හොති පරික්කමනාය. අප්පස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඛාහුසවටං හොති පරික්කමනාය. කුසිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස විරියාරම්හො හොති පරික්කමනාය. මුට්ඨස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිතා හොති පරික්කමනාය. දුප්පඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසම්පදා හොති පරික්කමනාය. සඤ්චිධිපරාමාසිආධානගාහිදුප්පට්ඨිත්ථිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසඤ්චිධිපරාමාසිආධානගාහිදුප්පට්ඨිත්ථිස්සග්ගිස්ස හොති පරික්කමනාය.

ටිනමිද්ධයෙන් යුක්ත කෙනාට ඵ්කෙන් මිදිලා එන්න විගතටිනමිද්ධයක් - ටිනමිද්ධය දුරුකල තැනක් තියෙනවා. දුරු කරන තැනක් තියෙනවා. උද්ධවචස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස - විසිරුණු සිත් ඇති කෙනාට නො විසිරුණු සිත් ඇතිව වාසය කරන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. සැකයෙන් යුක්ත කෙනාට සැකය දුරුකොට වාසය කරන්න පුළුවන් ක්‍රමයක් තියෙනවා. තැනක් තියෙනවා. කියෙන කෙනාට, කිපෙන පුද්ගලයාට කිපීමෙන් මිදිලා, නො කිපි ඉන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. බද්ධ

වෛරයෙන් යුක්ත කෙනාට බද්ධ වෛරයෙන් මිදෙන්න පුළුවන් කමක් තියෙනවා. මිදෙන තැනක් තියෙනවා. මක්බිසව පූර්වප්‍රග්‍යායෙන් අමක්කෝ හොඳි - ගුණමකු පුද්ගලයාට ගුණමකු බවින් මිදිලා ගුණමකු නො වී ඉන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. යුගග්‍රාහයෙන් යුක්ත පුද්ගලයාට උසස් පුද්ගලයින් හා තමන් සමකොට දක්වන පුද්ගලයාට ඒකෙන් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. ලෝකයට ඊෂ්ඨා කරන කෙනාට, පූර්ව පුද්ගලයාට ඒ ඊෂ්ඨාවෙන් මිදිලා ඉන්න ඊෂ්ඨා නො කරන බවක් තියෙනවා. දැඩි ලෝභයෙන්, මව්පරියෙන් යුක්ත කෙනාට, මිදිලා ඉන්න මසුරු නො වුණු බවක්, අමව්පරියක් තියෙනවා. සංස්ථා පූර්වප්‍රග්‍යායෙන් - කපටි, කෙරාටික පුද්ගලයාට ඒ කපටි බවින් මිදිලා ඉන්න තැනක් තියෙනවා. මායාකාරී පුද්ගලයාට ඉන් මිදිලා ඉන්න මායාකාරී නො වුණු බවක් තියෙනවා. තද ගතිය ඇති පුද්ගලයාට එයින් මිදිලා තද ගතියෙන් තොරව ඉන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. මානසයෙන් යුක්ත කෙනාට මානස නැතිකරලා, අනනිමානිව ඉන්න පුළුවන් තියෙනවා. ඒ අනිමානි, අනනිමානි. අපි භූගත් වෙලාවට සාමාන්‍ය සමාජයේදී යම් යම් පුද්ගලයන්ට හඳුන්වනවා ඔහු නිහතමානි කෙනෙක් කියලා. මේ නිහතමානි කියන වචනය සාමාන්‍ය ලෝකයේ කෙනෙකුට හඳුන්වන්න සුදුසු වචනයක් නො වෙයි. නිහතමානි කියලා කියන්නේ මානස නැසූ, මානස නැසූවේ කවුද? රහතන් වහන්සේයි. එනකොට මානස නැසූවේ රහතන් වහන්සේයි. අනාගාමී වුනත් මානස තියෙනවා. එනකොට අනාගාමී කෙනෙකුට කිව්වත් නිහතමානි කෙනෙක් කියලා වැරදි කතාවක්. එහෙත්ම එබඳු මානස අඩු කෙනෙකුට කියන්න සුදුසු වචනය මොකක්ද? අනනිමානි, කරණිය මෙන්ම සූත්‍රයේ තියෙන්නේ. අපි භාවිතා කරන නිහතමානි කියන වචනයට යොදාගන්න ඕන වචනය තමයි අනනිමානි. මානස නැති. දැන් මේ හිතෙන්ම පුළුවන්. නේද. අනනිමානි කෙනෙක්. මානසයෙන් යුක්ත කෙනාට ඒකෙන් මිදිලා ඉන්න අනනිමානි බවක්. අකිකරු කෙනාට, අද අකිකරුයි. එයාට අවශ්‍ය නම් හෙට කිකරු වෙන්න පුළුවන්. දැන් බලන්න, වරදෙන් මිදුනහම කොට්ටර ලස්සනද කියලා. අංගුලිමාල මේ මොහොතකට කලින් ඇගිලි මාලයක් කපේ දාගෙන, ලේ පෙර පෙරා, කඩු කිනිසි අනිත් අරගෙන, යකෂයෙක්, රාකෂයෙක් වගේ දුටු දුටුවන් පස්සේ එළවන්නේ. ඒ නපුරු හිංසාකාරී ප්‍රාණසානි පුද්ගලයා බලන්න මොහොතකින් අහිංසක පුද්ගලයෙක් බව පත්වුනා. -අබ්භාවමුත්තො වන්ධමා - බුදුරජාණන් වහන්සේ උපමාවක් දක්වනවා. කලු වලාකුළකින් වැසුණු හඳ, ආලෝකමත් නැහැ පේන්න. හැබැයි ඒ කලු වලාකුළු ටික දෙබැ කරගෙන පුන්සඳ මඬල මතුපෙනකොට ලෝකයට ම ආලෝකයි. ලෝකයෙන් අඳුර දුරු වෙනවා. ඉතින් අපගේ ජීවිතයේ සැබැවින් ම පුන් සඳක් වගෙයි. හැබැයි ඒ පුන්සඳේ ආලෝකය පැතිරෙන්නේ නැහැ, මේ අකුසලය නමැති සේන වලාකුළෙන්. මේ සේන වලාකුළු අතරින් මුදවා ගන්නොත්, ස්වභාවයෙන් ආලෝකමත් බවක් අපිට ලබන්න පුළුවන්. ඒ නිසා අපි ලග තියෙන මේ සියලු අඩුපාඩුකම් මග හැරලා ඉවත් කරලා කැමැති නම් අර හිත ඉපැද්දෙව්ව වගේ, ඒ හිත උපද්දවලා විතරක් නතර නො වී ඒක සැබැවක් කරන්න ඕන නම් ඒ ඉන්න තැනින් මිදිලා ඉන්න පුළුවන් තැනක් තියෙනවා. අකිකරු කෙනාට අද අකිකරුයි, නමා හිතුවොත් නැ මම අද ඉඳලා කිකරු වෙනවා. කාටත් කිකරු වෙනවා. හිතුවොත් එයාට පුළුවන් අකිකරු බවින් මිදිලා කිකරු වෙන්න.

බලන්න ජන්ත භාමුදුරුවන්ගෙයි, රාහුල භාමුදුරුවන්ගෙයි වෙනස. රාහුල පුංචි භාමුදුරුවන්ට උඩගු වෙනවා නම් උඩගු වෙන්න හුගාක් හේතු තිබුණා. හුගාක් මහා පුරුෂ ලක්ෂණන් තිබුණා. දවසක් බුදුභාමුදුරුවෝ පිණ්ඩපාතයේ වඩිනකොට පිටිපස්සෙන් උන්වහන්සේ පා ඔසවනකොට පෙනෙනවා යටි පතුලේ තියෙන පුරිෂ ලක්ෂණ. රාහුල භාමුදුරුවෝත් කකුල උස්සලා බලනවා, මගෙන් තියෙනවාද කියල. මගෙන් තියෙනව ටිකක්. ඉතින් බුදුභාමුදුරුවන්ගේ ලක්ෂණය බලලා මගෙන් තියෙනවා ටිකක්. ඉතින් බුදුභාමුදුරුවෝ ඉස්සරහ බලාගෙන වැඩියා බුදුභාමුදුරුවෝ නැවැතිලා ඉඳලා කියනවා රාහුල, මේ කය දිහා බලලා වැඩක් නැහැ. උන්වහන්සේ පුංචි අනුශාසනාවක් කලා. රාහුල භාමුදුරුවෝ කල්පනා කලා මේ මෙබඳු ධර්මයක් ලැබිල තියෙද්දි මොන පිණ්ඩපාතයක් ද. මම දැන් මේ ගමන නතර කරනවා. අසල වනලැහැබක් දැක්කා. එතැන නතරවුනා. ගහක් යට වාඩිවුනා. සුභ වශයෙන් දැක්ක කය බලන්න. උන්වහන්සේ සමාපත්තියට, ධ්‍යානයට සමවැදුනා. සැරියුත් භාමුදුරුවෝ වැඩම කරලා බුදුරජාණන් වහන්සේත්, සැරියුත් භාමුදුරුවෝත් රාහුල භාමුදුරුවන්ට මග පෙන්වුවා. රාහුල භාමුදුරුවන්ට පුලුවන් වුනා සකලක්ලේශයන් ප්‍රතිණ කර ගන්න.

හැබැයි ඒ උන්වහන්සේ පුංචි කාලයේ ඉඳලම, අවුරුදු හතයි පැවිදි වෙනකොට, එදා අවුරුදු හතකට පස්සෙ තාත්තව දැක්කේ. උපන් දවසෙමයි සිඨාර්ථ කුමරුවන් මේ දරුවට දෝතටත් ගන්නෙ නැ. දරුවට සෙනෙහස නැතුවා නොවෙයි. බැලුවා, රාත්‍රියේ නිසෙද් ඉන්න මටි පුතු දෙදෙනාව දැක්කා. එහෙත් පුතු සුරතල් කරන්නට ගියහොත් සිප වැලැඳගෙනවත් යන්නට ගියොත් මේ ගමන යන්න අමාරුයි. එහෙත් රාහුල කුමරුවා මෙන් මුලු ලෝක සත්ත්වයා එකම දරු කැලක් සේ සලකා සියලු දෙනාට අනුකම්පා කොට ඒ ගමන උන්වහන්සේ ගියේ. ගිහිල්ල නැවත ජාත භූමියට වැඩම කලේ අවුරුදු හතකට පස්සේයි. එනකොට උපන් පුංචි පුතාට අවුරුදු හතයි. කිඹුල්වනට උන්වහන්සේ වැඩම කරලා, වැඩම කලෙන් බොහෝ ආරාධනාවන් ලැබීමෙන් අතතුරුවයි. ශාක්‍යයෝ ටිකක් අධිමානයෙන් යුක්තයි. උන්වහන්සේ වැඩම කරනකොට වැඩිහිටියෝ කල්පනා කලා බාලවෙව්ව සිඨාර්ථ ගෞතමයින්ට වදින්න වෙනවා අපිට. (1.37.24) 26.44 ඒ නිසා පුංචි පුංචි අය ලවා වැන්දෙව්වා. වැඩිහිටියෝ වැන්දේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ යමකප්‍රාතිහායිය පැවා ශාක්‍යවරු දමනය කරගන්න. ඤාතිවරු දමනය කරගන්න යමකප්‍රාතිහායිය පැවා. ඉතින් අදත් සමහර වෙලාවට අද වුනත් අපේ නැයිනට අපි වටින්නේ නැහැ. කවුරුවත් බණ අහන්න එන්නෙත් නැහැ. ගියාට කිසි ගනන්ගන්නේ නැහැ. ඉතින් අපිට යමකප්‍රාතිහායිය පාන්නත් බැහැ නේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ නම් යමකප්‍රාතිහායිය පාලා හරි බණ කිව්වා. උන්වහන්සේ බණ කියල ඉවරවුණත් කවුරුවත් පසුවදාට දානයට ආරාධනා කලේ නැහැ. පසුදින උන්වහන්සේ හික්කු සංඝයාද සමග කිඹුල්වත් නුවර නගරයේ ගෙන් ගෙට පිණ්ඩපාතයේ වඩිනවා. යශෝධරාව දැක්කා පිණ්ඩපාතයේ යනවා. දූවල ගිහිල්ලා කිව්වා අන්න ඔබගේ පුතා ගෙන් ගෙට සිගා කනවා කියලා. රජපුරුවන්ට හරි සංවේගයක්. අපේ පරපුරේ කවදාවත් හිගමනේ ගිහිල්ල නැ. සලුපිලි හදිමින්

බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට ගියා. ගිහිල්ල කියනවා අනේ පුතේ, අපගේ වංශයේ කවුරුවත් හිඟමත් කරලා නැහැ. ඇයි අපගේ වංශයට නිඟා කරන්නේ? මහරජ, ඔබගේ වංශය ශාක්‍ය වංශයයි. ඒක එහෙම වෙන්න ඇති. මගේ වංශය බුද්ධ වංශයයි. බුද්ධ වංශයේ අය යැපෙන්නේ මෙහෙමයි. බණ කිව්වා. පසුදිනට ආරාධනා කලා. මෙසේ උන්වහන්සේ මේ කිසිවකට වැඩම කරන දවසට උඩුමහලේ ඉඳගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාන්ත සංවර ඉරියව්වෙන් වඩිනවා දැක්ක යශෝධරාව පුතාට පෙන්නනවා අන්න පුතේ තාත්තා. තාත්තාගේ ගතිගුණ, ලක්ෂණ බොහොම ලොකු වණිතාවක් කරනවා. උන්වහන්සේගේ ලක්ෂණ ටික ගුණ ටික පැහැදිලි කරනවා යශෝධරාව තමන්ගේ පුතාට. පෙන්නලා කියනවා අන්න ගිහිල්ලා දායාද ඉල්ලාගන්න කියලා. රාහුල කුමාරයා දුවගෙන ගිහිල්ලා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දකුණු අතේ එල්ලෙනවා. එල්ලලා කියනවා, ස්වාමීනි, ඔබ වහන්සේගේ සෙවනත් මට හරි සිසිලක් වෙනවා කියලා. මට දායාද දෙන්න කියනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ එක්කරගෙන ගිහිල්ලා සැරියුත් රහතන් වහන්සේට බාර දෙනවා මහණ කරන්න කියලා. ඉතින් ඒ වෙලාවේ බොහොම පිඩාවට පත්වෙනවා සුදොවුන් මහ රජතුමා. ඒ කියන්නේ මේ පුංචි භාමුදුරුවන්ට මානය උපදවා ගත්තට හේතු ගොඩාක් තිබුණා. එකක්, රාජ කුමාරයෙක්. අනෙක සිඳ්ධාර්ථ කුමාරයාගේ එකම පුතා. ඊළඟට සැරියුත් භාමුදුරුවන්ගේ ශිෂ්‍යයෙක්. ඊළඟට බොහෝම උපධිසම්පත් තිබ්ව්ව, පූර්ව ලක්ෂණවලින් යුක්ත රූප සම්පත්තියක් තිබ්ව්ව, ඥාන සම්පත්තියක් තිබ්ව්ව, ඒ වුනත් හරිම අතතිමානයි. රාහුල භාමුදුරුවෝ තමයි හැමදාම ආරාමයේ මිදුල්, මලුපෙන් මං අමදින්නේ. කුණු අරන් දාන්නේ. වැසිකිලි කැසිකිලි සුඬ කරන්නේ රාහුල භාමුදුරුවෝයි. එහෙම අරන් දාලා ඒ උපකරණ උන්වහන්සේ නිසි තැන්වල තැන්පත් කරනවා. සමහර වෙලාවට උන්වහන්සේගේ ඉවසීම බලන්න කිකරු බව බලන්න සමහර ගුරුවරු ඒ ඉඳල් කොහු වෙන්න තැනෙකින් තියලා විමසනවා. කවුද මේ ඉඳල් කොහු තැන් තැන්වල දාලා තියෙන්නේ කියලා. රාහුල තමයි මේවා පාවිච්චි කළේ. රාහුල භාමුදුරුවෝ කවදාවත්, නෑ නෑ මම ගන්නේ නැහැ. මම ගන්න දේ ගන්න තැන්වලින් තිව්වා කියල කියන්න ගියේ නැහැ වැඩිහිටියන්ට. බොහෝම නිහඬව අර කුණු ටික අගෙන දානවා. ඒ විදියෙන් උන්වහන්සේ කිකරු වුනා. වැලි දෝතක් උන්වහන්සේ හැමදාම උදැසන අතට අරගෙන මෙසේ මේ වැලි ඇට ගනනට මට අවවාද ලැබෙන්න කියල ප්‍රාර්ථනා කරලා උඩ දානවා. ඒ උන්වහන්සේගේ කිකරු කමයි.

ජන්ත භාමුදුරුවෝ, සිද්ධාර්ථ කුමාරයා උපන්නේ මාත් එක්කමයි. සිද්ධාර්ථ කුමාරයා සෙල්ලම් කළෙන් මාත් එක්කයි. සිද්ධාර්ථ කුමාරයා වැලි කෙලියට ගියෙන් මාත් එක්කයි. සිද්ධාර්ථ කුමාරයා මහණ වෙන්න ආවෙන් මාත් එක්කයි. උඩගු වුනා. මට වඩා කෙනෙක් නෑ. ඊට පස්සේ ආපු අය කවද මේ සැරියුත් මුගලන්ල කියල අග්‍රශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාටත් නිදා කලා. (1,43.00) 32.17 ඒ ගොල්ලා මේ පස්සේ එක්කාසු වෙව්ව අයයි. මම මුල ඉඳලාම හිටපු එක්කෙනා නේ. පිරිනිවන් පාන මොහොත දක්වාම බැරිවුනා ජන්ත භාමුදුරුවන්ව දමනය කරන්න. එව්වර උඩගුවෙලා හිටියේ. බ්‍රහ්ම දණ්ඩය පණවලයි ජන්ත භාමුදුරුවන්ව හික්මවා ගන්නේ.

ඉතින් එබඳු අකිකරු අය වුනත් කිකරු වෙන්න පුලුවන්. අවශ්‍යතාවය හඳුනාගන්න විතරයි නියෙන්නේ. යම් කෙනෙකුට පුලුවන්කම නියෙනවා ඒ දුබලතාවය හඳුනාගෙන ඒකෙන් මිදෙන්න. පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තතා හොති පරික්කමතාය. පාපමිත්‍රයන් ඇසුරු කරන කෙනාට පුලුවන් තමන් සත්ත්වසාත්තයට, සොරකමට, කාමමිත්‍යාවාරයට, සුරාවට, සුදුවට යොමුකරන පාපමිත්‍රයෝ නම් ඇසුරු වෙන්නේ ඇසුරු කරන්නෙ හඳුනාගන්නොත් අහෝ මේ ආශ්‍රයෙන් මිදෙන්න ඔන කියලා කැමැති සිතක් උපන්නොත් එයාට පුලුවන් ඒ පැත්තෙන් මිදිලා කල්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රයට එන්න. ඒ වගේම පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස - ප්‍රමාදි පුරිස පුද්ගලයාට පුලුවන් පමා බවින් මිදිලා අප්‍රමාදි බවට පත්වෙන්නට පුලුවන්. අශ්‍රද්ධාවන්ත පුද්ගලයාට පුලුවන් ඒ අශ්‍රද්ධාවෙන් මිදිලා, ශ්‍රද්ධාවෙන් ඉන්න පුලුවන්කම නියෙනවා. එමෙන්ම පාපයට ලජ්ජා නැති කෙනාට පුලුවන් ඒකෙන් මිදිලා පාපයට ලජ්ජාව උපදවාගන්න. පාපයට බිය නැති කෙනාට පුලුවන් පාපයෙහි බිය ඇති කරගන්න. ඇසු පිරු නැත් නැති කෙනාට පුලුවන්, අප්පස්සුත කෙනාට පුලුවන් බහුශ්‍රැතයෙක් වෙන්න ඒකෙන් මිදිලා. කම්මැලියාට පුලුවන් කම්මැලි බවින් මිදිලා, කම්මැලි නො වුණු කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට. අලස නො වුණු කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට පුලුවන්. වියරිය ඇරැඹූ කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට පුලුවන්. සිහි මූලා වෙව්වි කෙනාට පුලුවන් නිතරම කුසල් සිත එලඹ සිටින තරමට සිහි උපදවා ගන්න කෙනෙක් බවට පත්වෙන්නට. ප්‍රඥාවෙන් දුබල කෙනාට පුලුවන් ඒ දුබල බවින් මිදිලා, ප්‍රඥාවන්තයෙක් වෙන්න. ස්වකීය දෘෂ්ඨියෙන් දැඩිව ගෙන ග්‍රහණයකොට අත්තොහැරියහැකි සේ දැඩිකොට අල්ලාගෙන ඉන්න කෙනාට පුලුවන් ඒ තත්ත්වයෙන් මිදිලා ස්වකීය දෘෂ්ඨි දැඩිකොට නො ගෙන පරාමශීතය නොකොට අත්හරින බවකින් මේ අපි භාවිතා කරන අද දවසේ අපි යම් යම් ප්‍රමාණයෙන් සම්මා දිට්ඨියයි කියල හඳුනා ගන්න දේ පවා අත්හරින්න වෙනවා. අත්හරින්න සූදානම් වෙලා ඉන්න ඔන. අපි ගන්න දේ හරි, ඒකමයි තැන කියල හිටියොත් වැරැදියි. අපි කිව්වෙ අර අහක බලාගෙන ඉන්න එක්කෙනාට, හරි පැත්ත පෙන්නනවා. එයා හිතුවොත් මම හරි පැත්තට ඉන්නවා කියල, වැරැදියි. කන්දක් පෙන්නනවා. දැන් මම හරි දේ දකිනවා කියල හිතුවොත් දෘෂ්ඨියට දාලා, වැරැදියි. ඒක අත්හරින්න වෙනවා. දැන් අපි කන්ද කියන තැන අත්හරිනව නේ ගලක් පෙන්නලා. ගල කියන තැනට එන්න නම් හරි දැන් මම ඇත්තම දකිනවා කියල හිතුවොත් වැරැදියි. දැන් අපි එතැනින් ඊළගට පෙන්නුවා ඒ ආසන්නයේ නියෙන මහ ගහක්. රුක්ස ගහක්. දැන් ගහ දිහා බලාගෙන මම හරි තැන දකිනවා කියල හිතුවොත් වැරැදියි. ඒක අත් හරින්න වෙනවා. දැන් අපි පෙන්නුවා ඒ ගහේ එක පැත්තක්. වම් පැත්තට ගිය අත්ත බලන්න. දැන් හරි ඒ වම් පැත්තෙ අත්තේ අතින් පැත්ත මට පේනවා දැන් දැන්නම් හරි මොකක්වත් ඔන නැහැ. කවුරුවත් ඔන නැහැ කියලා මොකද නාමත් හරි තැන දැක්කේ නැහැ. දැන් අපි අත්තිමට යි පෙන්නුවේ ඒ අත්ත අගින් බලන්නකියල කියන කොට ඔන්න පෙනුනෙ එතකොටයි හරි තැන. දැන් එතකොට අර පිළිවෙලින්, පිළිවෙලින් අත්තැරගෙන අත්තැරගෙන නාව නම් අර ගන්න ගන්න තැන දැඩිකොට හිටියනම් බැ. ඒ වගේ අපි අද දවසේ මේ මාගී ප්‍රතිපදාව තුළත් භාවිතා කරන, හරියි කියල අපි මෙතෙහි කරන දේවල් යම් විටෙක වරදිනවා. ඊට එහාට යන්න වෙනවා. සම්මා දිට්ඨිය කියන එක එකක්.

මොකද ස්වභාවයක් හැටියට පෙන්වලා තියෙනවා අඳුර ඇති තැනෙක, අඳුර ඇති තැනෙක, අපි දන්නවා දැන් අඳුර නැතිවෙන්නේ ආලෝකයෙන්. ආලෝකය ඉපැද්දෙව්වොත් අඳුර නැති වෙනවා, ඵලිය උපදිනවා කියල දන්නවා. එතකොට අපි හිතමු අපි වොට් පහක බලේ එකක් දැල්වුවා. දැන් ඇත්තට ම අඳුර දුරු වුනා. ආලෝකය පහලවුනා. 38.14 (1.48.59) දැන් පෙනෙනවා. හැබැයි දැන් අපි හිතුවොත්, දැන් හරි මම ඵලිය උපද්දවාගන්න කියල, සම්පූර්ණ නැහැ. ඇයි. අපි එතැන වොට් පහලොවේ බලේ එකක් දැල්වුවොත්. ඵලිය වැඩි වෙනවා නේ. ඵලිය වැඩිවෙනවා කියන්නේ මෙතැන අඳුරත් තිබිල තියෙනවා නේ. දැන් වොට් පහේ බලේ එකේ ආලෝකයෙන් සැහිමකට පත්වුනොත්, එයා පහෙනුයි ආලෝකය ලබන්නේ. දැන් පහලොවේ ආලෝකය උපද්දවාගෙන දැන් නම් හරි, අඳුර දුරු කලා කියල හිතුවොත්, වැරදියි. විසිපහේ බලේ එකක් දැල්වුවොත් ඒ ඵලියට වැඩි ඵලියක් එනවා. වැඩි ඵලියක් එනවා කියන්නේ ඉස්සෙල්ලා ඵලියයි කියාපු තැන අඳුරක් තිබිල තියෙනවා. පහලොවේ බලේ එක දල්වාපු තැන අඳුරක් තිබිල තියෙනවා. ඒ අඳුර දුරුවෙලායි දැන් හරි කියල හිතුවොත් ඔය තරමින්, අපි පණහේ බලේ එකක්, සියෙ බලේ එකක්, දාහේ එකක් දල්වන්න, දල්වන්න අපට පෙනෙනවා ඵලිය වැඩි වෙනවා. ඵලිය වැඩි වෙනවා කියන්නේ අපට නො පෙනෙන අඳුරක් එතැන තිබිලා තියෙනවා. අපි ඵලියයි කියල කතා කරපු තැන අඳුරක් තිබිල තියෙනවා. ඒ වගේ අපි සම්මා දිටියියි කියල අද කතා කරන තැන මිනිසාදෘෂ්ටියකුත් තියෙනවා. වරදකුත් තියෙනවා. එතකොට අපි එක පහතකින් බැහැ. අපි පහ දැල්වුවා. අපි පහලොව දල්වනවා. විසිපහ දල්වලා බලනවා, පණහ දල්වනවා. සිය දල්වනවා. පන්සිය දල්වනවා. දාහ දල්වනවා. මේ විදියෙන් අපි අර හරියි කියල අරගන්න එක ඊට වැඩි තැනකට අපි මේ මාර්ගය වඩනවා, වැඩෙනවා කියන්නේ ඒකයි. එකම තැන නොවෙයි. ඒ නිසා අපි සූදානමින් ඉන්න ඕන, මේ ඇතිකරගන්න දෘෂ්ටිය, සංකල්පය ඒකමයි, හරි එතැනමයි කියන එක හිටියොත් නතර වෙනවා. අතහරින්න පුළුවන් බවකින්, ඊට වඩා හොඳ දැක්මක් ලැබුනොත්, ආශ්‍රව කෙලෙස් ගෙවෙන හොඳ තැනක් ලැබුණොත් එතැන ඇසුරු කරන්න බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්න ඕන. ඒ නිසා එහෙම දැඩි කොට ගන්න දෘෂ්ටිවලින් මිදිලා, දෘෂ්ටිගේ පරාමශීලයෙන් දැඩිකොට ගන්න ග්‍රහණයෙන් මිදිලා, දෘෂ්ටිවාදයන්ගෙන් සපුරා මිදුණු තැනකුත් තියෙනවා මේ ලෝකයේ ඉන්න.

එසේ උන්වහන්සේ දේශනා කරල දැන් හතරවෙනි ආකාරයක් උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා
1.51.51

- සෙය්‍යථාපි වුඤ්ඤා, යෙ කෙච්ඡි අකුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ අධොභාවං ගමනියා යෙ කෙච්ඡි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ උපරිභාවං ගමනියා.
- එවමෙව ඛො වුඤ්ඤා, විහිංසකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති උපරිභාවාය. පාණාතිපාතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය. අදිත්තාදායස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අදිත්තාදානා වෙරමණී හොති උපරිභාවාය.

එහිදී උන්වහන්සේ දේශනා කරනවා ,,,, end of CD

REPEATED SECTION (From page 38) AS ON CD.

.....

පරිනිබ්බානපරියායො

- සො වන වුඤ, අත්තනා පලිපපලිපත්තො පරං පලිපපලිපත්තං උද්ධරිස්සති නෙතං යානං විජජති. සො වන වුඤ, අත්තනා අපලිපපලිපත්තො පරං පලිපපලිපත්තං උද්ධරිස්සති යානමෙතං විජජති. සො වන වුඤ, අත්තනා අදත්තො අවිනිතො අපරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විනෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සති නෙතං යානං විජජති. සො වන වුඤ, අත්තනා දත්තො විනිතො පරිනිබ්බුතො පරං දමෙස්සති විනෙස්සති පරිනිබ්බාපෙස්සති යානමෙතං විජජති.
- එවමෙව ඛො වුඤ, විහිංසකස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස අවිහිංසා හොති පරිනිබ්බානාය, පාණාතිපාතස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස පාණාතිපාතා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, අදිත්තාදායස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස අදිත්තාදානා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, අබ්‍රහ්මචාරිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, මුසාවාදිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස මුසාවාදා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, පිසුණාවාචස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස පිසුණාය වාචාය වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, ඵරුසාවාචස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, සම්පජ්ජලාපිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්පජ්ජලාපා වෙරමණී හොති පරිනිබ්බානාය, අහිජ්ජකාලස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස අනහිජ්ජකා හොති පරිනිබ්බානාය, ඛාපත්තචිත්තස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස අඛාපාදො හොති පරිනිබ්බානාය.
- මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාදිට්ඨි හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාසංකප්පස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාසංකප්පො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාවාචස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාවාචා හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාකම්මන්තස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාකම්මන්තො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාආජීවස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාආජීවො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාවායාමස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාවායාමො හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාසතිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාසති හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාසමාධිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාසමාධි හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාඤාණිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාඤාණං හොති පරිනිබ්බානාය, මිච්ඡාවිමුත්තිස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස සම්මාවිමුත්ති හොති පරිනිබ්බානාය,
- ථිතමිද්ධපරිසුට්ඨිතස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස විගතථිතමිද්ධතා හොති පරිනිබ්බානාය, උද්ධතස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස අනුද්ධවං හොති පරිනිබ්බානාය, වෙච්ඡිවජ්ජස්ස සුරිසසුග්ගලස්ස

තිණ්ණවිච්ඡිජනා හොති පරිනිබ්බානාය, කොධනස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අක්කොධො හොති පරිනිබ්බානාය, උපනාහිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අනුපනාහො හොති පරිනිබ්බානාය, මක්ඛිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමක්ඛො හොති පරිනිබ්බානාය, පලාසිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අපලාසො හොති පරිනිබ්බානාය, ඉස්සුකිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අතිස්සා හොති පරිනිබ්බානාය. මච්ඡරිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමච්ඡරිසං හොති පරිනිබ්බානාය. සඨස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසාඨෙය්‍යං හොති පරිනිබ්බානාය. මායාචිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අමායා හොති පරිනිබ්බානාය. ඵද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අථද්ධිසං හොති පරිනිබ්බානාය. අතිමානිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අතතිමානො හොති පරිනිබ්බානාය. දුබ්බවස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සොවවස්සනා හොති පරිනිබ්බානාය. පාපමිත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කල්‍යාණමිත්තනා හොති පරිනිබ්බානාය. පමත්තස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අප්පමාදො හොති පරිනිබ්බානාය. අස්සද්ධස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සද්ධා හොති පරිනිබ්බානාය. අහිරිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හිරි හොති පරිනිබ්බානාය. අනොත්තාපිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස ඔත්තප්පං හොති පරිනිබ්බානාය. අප්පස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස බාහුසච්චං හොති පරිනිබ්බානාය. කුසිතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස චිරියාරම්හො හොති පරිනිබ්බානාය. මුට්ඨස්සතිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස උපට්ඨිතසතිනා හොති පරිනිබ්බානාය. දුප්පඤ්ඤස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස පඤ්ඤාසම්පදා හොති පරිනිබ්බානාය. සන්දිට්ඨිපරාමාසිඤ්ඤාධානගාහිදුප්පට්ඨිස්සග්ගිස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අසන්දිට්ඨිපරාමාසිඤ්ඤාධානගාහිදුප්පට්ඨිස්සග්ගිස්ස හොති පරිනිබ්බානාය.

- ඉති බො චූඤ, දෙසිතො මයා සල්ලෙබ්බපරියායො. දෙසිතො චිත්තුප්පාදපරියායො. දෙසිතො පරික්කමනපරියායො. දෙසිතො උපරිභාවපරියායො. දෙසිතො පරිනිබ්බානපරියායො. යං බො චූඤ, සත්ථාරා කරණීයං සාවකානං හිතෙසිනා අනුකම්පකෙන අනුකම්පං උපාදාය, කතං වො තං මයා. එතාති චූඤ රුක්ඛමුලාති, එතාති සුඤ්ඤාගාරාති, ඤායන්ථ චූඤ මා පමාදන්ථ. මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො අහුවන්ථ. අයං වො අමහාකං අනුසාසතිති.
- ඉදමවොච හගවා. අත්තමනො ආයස්මා මහාචූඤො හගවනො භාසිතං අහිනන්දිති.
- චතුත්තාරීස පදා චූත්තා, සන්ධයො පඤ්ච දෙසිතා, සුත්තන්තො සල්ලෙබ්බො නාම, ගම්භිරො සාගරුපමො.

